

BIJLAGENBOEK

Samen op weg naar een weerbaar Someren

Plan van aanpak weerbaarheid
gemeente Someren 2016 – 2019



BIJLAGENBOEK

Samen op weg naar een weerbaar Someren

Plan van aanpak weerbaarheid
gemeente Someren 2016-2019

Het versterken van de weerbaarheid bij kinderen en het
vergroten van de opvoedkracht van ouders

Titel: Bijlagenboek bij Plan van aanpak weerbaarheid
Versie: definitief
Datum: 25 april 2016
Auteur(s): Ellen van Bree - GGD Brabant-Zuidoost, Elle Toonen – gemeente Someren
Zaaknummer: SOM/2015/021657

Inhoudsopgave

Bijlage 1. Opzet inventarisatie om te komen tot plan van aanpak	5
Bijlage 2. Wat verstaan we onder weerbaarheid?.....	6
Bijlage 3. De weerbaarheid en ondersteuningsbehoeften van de Somerense jeugd en hun ouders.8	
3.1 Resultaten van GGD gezondheidsmonitors en andere bronnen	8
3.2 Aanvullende resultaten uit vragenlijsten ouders en interviews met organisaties.....	13
Bijlage 4. Wat gebeurt er al in Someren?	16
4.1 Overzicht van interventies op het gebied van weerbaarheid per organisatie.....	17
Bijlage 5. De pluspunten: wat gaat er goed?.....	30
Bijlage 6. De minpunten: wat kan nog beter?.....	37
Bijlage 7. De stip op de horizon van een weerbare gemeenschap: de kansen voor verbetering	44
Bijlage 8. Actieprogramma 2015-2016 Lokale aanpak drugsproblematiek	61

Bijlage 1. Opzet inventarisatie om te komen tot plan van aanpak

Inhoudelijke verdieping

Theoretisch: literatuurverkenning

Cijfermatig: resultaten gezondheidsmonitors GGD

Inventarisatie huidige aanpak, verbeterpunten, kansen en draagvlak

1. Digitale vragenlijst voor organisaties om een beeld te krijgen van:
 - het huidige aanbod op het gebied van beleid, werkzaamheden, activiteiten en interventies;
 - de witte vlekken/hiaten, overlap of knelpunten;
 - de kansen liggen ter verbetering en hoe deze verbeteringen vorm kunnen krijgen;
 - bereidheid van organisaties om hieraan een bijdrage te leveren.

2. Digitale vragenlijst voor ouders om een beeld te krijgen van:
 - de weerbaarheid van hun kind;
 - het beschikbare aanbod waarmee kind en/of ouder kennis hebben gemaakt (bijv. op school);
 - de rol als ouder;
 - de ondersteuningsbehoeften van ouder en kind;
 - de verbeterpunten om de weerbaarheid van kinderen en ouders te vergroten.

3. Interviews met vindplaatsen (opvoedondersteuners, kinderopvang, basisscholen en voortgezet onderwijs, JGZ 0-4 en 4-19), organisaties met ondersteuningsaanbod (Onis, Novadic-Kentron, HALT, GGD), dorpsraad / -ondersteuner.

4. Interview met ouders over de vraag: wat is er nodig binnen de gemeente, thuis, op school en bij de vereniging om te zorgen dat onze kinderen voldoende weerbaar zijn om te kunnen omgaan met moeilijke en onverwachte situaties en wat is/wordt daarbij gemist.

5. Gezamenlijke bijeenkomst met alle betrokken partijen waarin de resultaten van de inventarisatie zijn toegelicht, de kansen geprioriteerd en de mogelijkheden van de verschillende partijen benoemd.

Schrijven van het plan van aanpak

Bij het schrijven van het plan van aanpak is aandacht voor de mogelijkheden om de geprioriteerde kansen tot uitvoering te kunnen brengen. Deze kansen zijn door de diverse partijen geprioriteerd en vervolgens ook uitgewerkt voorzien van de benodigde randvoorwaarden. Daarbij hebben een aantal partijen al intensief samengewerkt.

Implementatie plan van aanpak

- Ondersteuning vindplaatsen bij invoering werkzaamheden en activiteiten
- Evaluatie en monitoring

Bijlage 2. Wat verstaan we onder weerbaarheid?

Weerbare kinderen hebben zelfvertrouwen en kunnen goed voor zichzelf opkomen, met respect voor anderen. En weerbare kinderen kunnen ook, al dan niet na een periode van experimenteren, gezonde keuzes maken ten aanzien van de eigen leefstijl. Voor opvoeders en samenleving is het een uitdaging om de juiste balans te vinden tussen zelf laten ontdekken en grenzen stellen, tussen niet of juist wel ingrijpen. Gezonde evenwichtige kinderen zijn in staat om eigen keuzes te maken en om weerstand te bieden aan allerlei verlokkingen. Het is belangrijk dat kinderen en jongeren leren om op een respectvolle manier voor zichzelf op te komen, 'nee' durven zeggen, omgaan met social media en hulp kunnen/durven inschakelen indien nodig. Maar ook bij (digitaal) pesten, ongewenste seksuele ervaringen en onverantwoord middelengebruik wordt weerbaarheid als belangrijke factor gezien. Bij preventie op onderwerpen zoals echtscheiding, overlijden en suïcide zijn sociale vaardigheden en weerbaarheid eveneens sleutelwoorden.

Definitie van weerbaarheid

Het vermogen om aangepast gedrag te vertonen om met een stressvolle situatie om te gaan. Weerbaarheid werkt twee kanten op:

- het verwijst naar assertiviteit (voor zichzelf opkomen);
- het impliceert dat iemand aandacht heeft voor en zich kan inleven in de gevoelens van anderen.

De deelgebieden

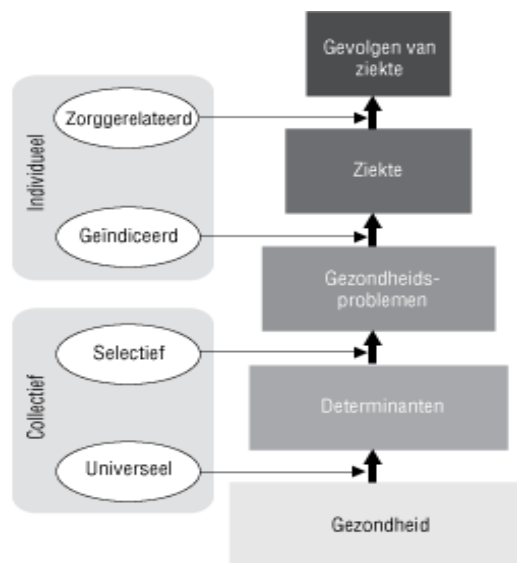
- Weerbaarheid en communicatie: durven vragen, Nee zeggen, grenzen stellen, voor jezelf opkomen, anderen aanspreken op hun gedrag, respect voor jezelf en anderen.
- Weerbaarheid en leefstijl: bestand zijn tegen verleidingen in het leven zoals roken, overmatig eten, drugs, alcohol. Bewust verantwoorde keuzes maken.
- Weerbaarheid en leven met een beperking: omgaan met tegenslag en gezondheidsvaardigheden in relatie tot een beperking.

De relatie tot diverse verleidingen en probleemsituaties

- Overmatig drankgebruik
- Drugsgebruik
- (Cyber)pesten
- Misbruik van social media en smartphones in relatie tot pesten, sexting e.d.
- Seksuele diversiteit, seksueel ongezonde relaties, loverboys en sexting
- Overgewicht
- Kindermishandeling en seksueel misbruik
- Vechtscheidingen van hun ouders
- Rouwverwerking
- Armoede

De niveaus van preventie

- Collectief / universeel: alle kinderen en hun ouders
- Collectief / selectief: risicokinderen en hun ouders
- Individueel geïndiceerd: kinderen met een beperking / aandoening / in probleemsituatie



Figuur 1. Doelenboom van preventie (Bron: Van den Berg & Schoemaker, 2010).

Opmerkingen en bevindingen uit interviews en vragenlijsten

Gesprek met ouders

- Problemen als gevolg van geringe weerbaarheid zijn van alle tijden. Ook vroeger toen de ouders zelf nog op school zaten, kwamen er problemen uit voort bijv. op het gebied van pesten. De aandacht en aanpak was in die tijd nog heel anders en liet zeker regelmatig (bijv. op school) te wensen over. Inmiddels is er meer aandacht op school, bij de vereniging e.d. Maar het lukt nog lang niet altijd om alle goede voornemens / afspraken daadwerkelijk in praktijk te brengen. Het succes valt of staat met het geloof en de overtuiging van degenen (docent, begeleider, ouder, hulpverlener) die het beleid, de regels, de lessen en de hulp moet uitdragen en toe passen. Er zijn nog teveel situaties waarin dit niet lukt of in het geheel niet gebeurt.
- Aandacht voor weerbaarheid is in deze tijd erg belangrijk gezien de snelle ontwikkelingen op het gebied van social media, normvervaging, mondigheid die kan doorslaan in 'alles moet gezegd mogen worden' en de hoge verwachtingen die aan kinderen worden gesteld.
- Kinderen met een beperking / aandoening (bijv. autisme, ADHD, hoog-sensitief) hebben het extra lastig en afhankelijk van het inzicht en het begrip van zijn / haar omgeving.
- Je kunt al op jonge leeftijd aan kinderen zien of ze gevoelig zijn voor groepsdruk /gemakkelijk beïnvloedbaar zijn. Alle ouders zien verschillen tussen hun kinderen.
- Je kunt vaak ook aan andere kinderen zien of ze onvoldoende assertief zijn of zich juist te weinig kunnen inleven in de gevoelens van andere kinderen. Als het met een jongere mis gaat is de omgeving vaak niet verbaasd: 'we hebben het zien aankomen'. Maar wat doe je met deze signalen? Als begeleider van een sportteam heb je bijvoorbeeld in de gaten dat iemand het moeilijk heeft. Jongeren en ouders die voldoende weerbaar zijn zullen proberen om dit te bespreken met de jongere zelf of met de 'vertrouwens' commissie van de vereniging. Maar wanneer en hoe moet een signaal bij de zorgverlening terecht komen zoals bij school via het zorgteam? Dit vraagt om een 'Weerbare gemeenschap'.

Bijlage 3. De weerbaarheid en ondersteuningsbehoeften van de Somerense jeugd en hun ouders

3.1 Resultaten van GGD gezondheidsmonitors en andere bronnen

Achtereenvolgens wordt op een rij gezet hoeveel kinderen en jongeren in Someren (on)voldoende weerbaar zijn, bij welk type jeugdigen extra aandacht voor weerbaarheid van belang is en hoe de relatie tussen weerbaarheid en leefstijl is. Daarnaast geven we inzicht in de opvoedkracht van ouders in de opvoeding en de relatie met weerbaarheid van het kind.

Ruim 200 kinderen zijn onvoldoende weerbaar

In Someren heeft 8% van kinderen van 4-11 jaar (ong. 135 kinderen) volgens hun ouders een lage weerbaarheid. Aspecten daarvan zijn: 11% kan niet (voldoende) voor zichzelf opkomen, 9% heeft moeite met 'nee' zeggen tegen andere kinderen als hij/zij iets niet wil en 16% kan niet (voldoende) omgaan met teleurstellingen.

Tabel 1.

Weerbaarheid bij kinderen 4-11 jaar	Someren %	Zuidoost-Brabant %
<i>Percentage ouders dat het een beetje of helemaal oneens is met stelling:</i>		
Kind kan voor zichzelf opkomen	11	9
Kind kan 'nee' zeggen tegen andere kinderen	9	8
Kind zoekt hulp als hij/zij het nodig heeft	9	11
Kind kan met teleurstellingen omgaan	16	23
Kind heeft zelfvertrouwen	12	14
Ouder vindt kind niet voldoende weerbaar	8	5
Ouder heeft behoefte aan ondersteuning bij (meer) weerbaar maken van het kind	16	16

NB. Bij vetgedrukte % is er een significant verschil tussen Someren en de regio

Van de jongeren van 12-18 jaar heeft 4% (ong. 85 jongeren) een lage weerbaarheid.

Vrijwel alle jongeren geven aan dat ze weten wat ze willen en zeggen er iets van als iemand iets doet wat ze vervelend vinden. Desondanks kan 13% van de jongeren niet goed 'nee' zeggen tegen vrienden. Ook vindt 14% het moeilijk om hulp te vragen als iemand hem/haar lastig valt.

Bij de Jeugdmonitor 12-18 jaar 2011-2012 zijn aan de jongeren zelf vragen gesteld over weerbaarheid. Dit zijn daarom andere vragen dan de vragen die aan de ouders in de Jeugdmonitor 0-11 jaar zijn gesteld.

Tabel 2.

Weerbaarheid bij jongeren 12-18 jaar	Someren %	Zuidoost-Brabant %
Jongere heeft lage weerbaarheid	4	4
<i>Percentage jongeren dat het (helemaal) oneens is met stelling:</i>		
- Ik weet wat ik wel en niet wil	2	3
- Ik zeg het als iemand iets doet wat ik vervelend vindt	4	4
- Ik kan heel goed nee zeggen tegen mijn vrienden	13	11
- Ik kom voor mezelf op als iemand mij uitscheldt, beledigt of bedreigt	5	5
<i>Percentage jongeren dat het (helemaal) eens is met stelling:</i>		
- Ik vind het moeilijk om hulp te vragen als iemand mij lastig valt	14	13
- Ik laat mij makkelijk overhalen om dingen te doen die ik niet wil	7	6
- Als mijn vrienden iets doen wat ik eigenlijk niet wil doe ik toch mee	5	5

Welke jeugdigen zijn vaak minder weerbaar?

De overgrote meerderheid van de jeugdigen is volgens de ouders of zichzelf voldoende weerbaar. In tabel 3 is een overzicht gemaakt van kenmerken van kinderen en jongeren die samenhangen met een lage weerbaarheid. Dit is op basis van regionale analyses.

Tabel 3.

Kinderen 4-11 jaar <i>Kenmerken die vaker voorkomen bij minder weerbare kinderen:</i>	Jongeren 12-18 jaar <i>Kenmerken die vaker voorkomen bij minder weerbare jongeren:</i>
Kenmerken kind	Kenmerken jongere
- meisjes	- meisjes
- leeftijd 8-11 jaar	- VMBO, praktijkonderwijs, speciaal onderwijs
- niet-westers allochtoon	- 1 of meer chronische aandoeningen
- 1 of meer chronische aandoeningen	- overgewicht
- overgewicht	- wordt gepest
- wordt gepest	- zelf pester
- indicatie psychosociale problematiek	- indicatie psychosociale problematiek
Kenmerken gezin	Kenmerken gezin
- kinderen uit gezinnen met twee laag opgeleide ouders	- opleidingsniveau ouders hangt niet significant samen met weerbaarheid
- kinderen uit gezinnen met lagere inkomens	- inkomen ouders is niet beschikbaar in deze monitor
- kinderen uit gezinnen met één of beide ouders werkloos/arbeidsongeschikt of langdurig ziek	- werksituatie ouders hangt niet significant samen met weerbaarheid
- kinderen die echtscheiding hebben meegemaakt	- jongeren uit een eenoudergezin of nieuwgevormd gezin
- kinderen die 1 of meer ingrijpende gebeurtenissen hebben meegemaakt	- ingrijpende gebeurtenissen zijn niet beschikbaar in deze monitor

Niet-weerbare kinderen worden veel vaker gepest

In Zuidoost-Brabant worden jongeren (12 t/m 18 jaar) met een lage weerbaarheid drie maal vaker het slachtoffer van pesten dan jongeren wel weerbaar zijn. Bijna 28% van de jongeren met een lage weerbaarheid is de afgelopen 3 maanden op school gepest. Maar andersom geldt dat deze

jongeren ook vaker zelf pesten. Een mogelijke verklaring vanuit de literatuur hiervoor is dat kwetsbare jongeren (bewust) zelf gaan pesten in de hoop dat ze daardoor zelf niet (weer) het slachtoffer worden van pesterijen. Ditzelfde verband is zichtbaar ten aanzien van cyberpesten.

Tabel 4.

Sociale contacten, pesten en gepest worden	Someren %	Someren trend	Zuidoost-Brabant %
Kinderen 4-11 jaar			
Kind ervaart problemen in relatie met klasgenoten	10	=	10
Kind voelt zich niet prettig op school	8	=	7
Onvoldoende vriendjes buiten schooltijd	4	=	6
Kind wordt soms, vaak of heel vaak gepest	21	nb	24
Kind wordt (heel) vaak gepest	2	nb	1
Jongeren 12-18 jaar			
Is afgelopen 3 maanden op school gepest	8	=	10
Heeft afgelopen 3 maanden anderen gepest	7	=	9
Is afgelopen jaar digitaal gepest	4	=	4
Heeft afgelopen jaar anderen digitaal gepest	2	=	2

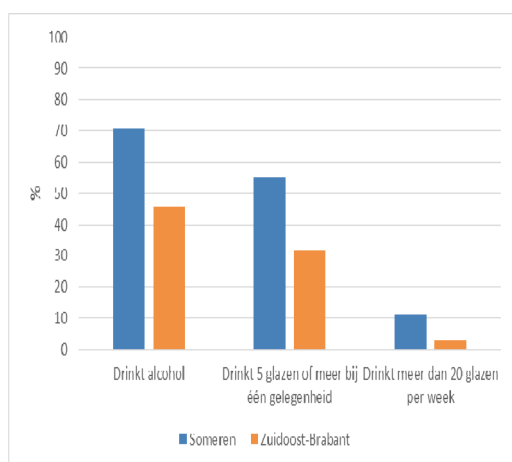
Weerstand bieden aan ongezonde verleidingen is niet gemakkelijk

Experimenteren hoort bij het opgroeien, ook als het gaat om verslavende middelen. Gelukkig weerstaan veel jongeren (uiteindelijk) de verleiding van sigaretten: 5% van de 12 t/m 18 jarigen in Someren rookt dagelijks. Maar op het gebied van alcohol zijn de cijfers nog steeds zeer verontrustend.

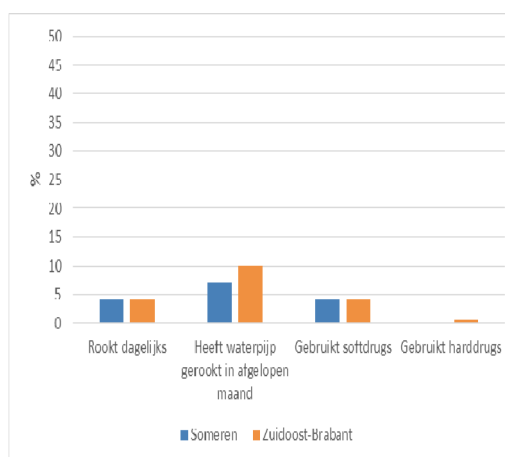
Alcohol: latere start maar nog steeds veel te vroeg en te veel

Dankzij voorlichting, regelgeving en handhaving is het alcoholgebruik onder jongeren de afgelopen jaren gedaald en de startleeftijd opgeschoven [1, 2]. Maar de meest recente cijfers zijn toch zorgelijk. Deze zijn afkomstig uit de EMOVO vragenlijst die sinds 2014 elk jaar wordt afgenomen in klas 3 en 4 van het Voortgezet onderwijs. Hieruit blijkt dat in Someren in schooljaar 2014-2015 maar liefst 71% van de jongeren in de leeftijd van 14-16 jaar 'in de afgelopen maand' alcohol heeft gedronken [3]. Ook het binge-drinken en comazuipen van jongeren wordt nog steeds niet minder. Meer dan de helft (55%) geeft aan in de afgelopen 4 weken bij één gelegenheid 5 glazen of meer gedronken te hebben en 11% geeft aan meer dan 20 glazen per week te drinken [3].

Alcoholgebruik bij 14-16 jarigen (%)



Roken en drugsgebruik bij 14-16 jarigen (%)



Minder roken en softdrugs, maar stijging XTC-gebruik

Steeds minder jongeren roken door de veranderde tabaksregelgeving en de veranderde normen over roken [1, 2]. In Someren heeft in schooljaar 2014-2015 6% van de jongeren van 14-16 wel eens drugs gebruikt. Drie procent geeft daarbij aan de laatste vier weken hasj of wiet te hebben geblowd en 2% zegt ooit in zijn leven harddrugs als XTC, cocaïne, amfetamine en heroïne te hebben gebruikt [3]. Novadic-Kentron ziet een stijging van het XTC-gebruik in de regio. Uit landelijke cijfers blijkt dat het gebruik het hoogst is in de leeftijdsgroep 25-29 jarigen.

Tabel 6.

Jongeren 14-16 jaar	Someren %	Zuidoost-Brabant %
Heeft wel eens gerookt	26	24
Rookt (dagelijks)	4	4
Heeft wel eens waterpijp gerookt	31	34
Heeft waterpijp gerookt in de afgelopen 4 weken	7	10
Softdrugs (hasj, wiet) gebruikt in afgelopen 4 weken	3	4
Harddrugs (XTC, amfetaminen, LSD, GHB, cocaïne of heroïne) gebruikt in afgelopen 4 weken	0	0,5

Het regiocijfer is gebaseerd op gemeenten die in het schooljaar 2014-2015 het pubercontactmoment hebben ingevoerd (alle gemeenten m.u.v. Eersel, Bergeijk, Reusel-De Mierden, Oirschot, Nuenen, Bladel en Cranendonck). Gemeentecijfers kunnen soms geen representatief beeld geven van de totale doelgroep wanneer jongeren uit de gemeente ook naar school gaan in omliggende gemeenten die niet hebben meegedaan

Weerbaarheid is belangrijke factor op het gebied van seksuele relaties

Uit de analyses blijkt weerbaarheid een belangrijke factor te zijn op het gebied van seksuele relaties. Circa 2% van de 12- t/m 18-jarigen in Someren heeft een seksuele ervaring tegen de zin heeft gehad (significant lager dan in de regio). In absolute aantallen betreft het circa 45 jongeren. Regionale analyses laten zien dat jongeren met een lage weerbaarheid vier keer vaker een dergelijke negatieve ervaring meemaken dan jongeren met een hogere weerbaarheid. Vooral bij meisjes met een lage weerbaarheid is dit percentage relatief hoog (18%). Kindermishandeling en verwaarlozing komen relatief vaker voor in gezinnen waarbij de ouders zeer laag zijn opgeleid. Ook kinderen uit gezinnen met een vluchtelingenstatus hebben een verhoogd risico op mishandeling.

Relatie tussen weerbaarheid kind en opvoedproblemen en -stress ouder

Ook de opvoeding van ouders lijkt van invloed op de weerbaarheid van het kind. Zo geeft 3% van de ouders met weinig tot geen opvoedproblemen aan dat hun kind niet weerbaar is, maar bij de groep ouders die wel opvoedproblemen ervaart ligt dit percentage met 10% hoger.

Andersom geldt ook dat ouders die juist veel stress ervaren vaker aangeven dat hun kind niet weerbaar is (14%), dan ouders die minder moeite hebben met de opvoeding (3%).

Tabel 6.

Kinderen 0-11 jaar	Someren %	Someren trend	Zuidoost-Brabant %
Ouder heeft niet het gevoel de opvoeding goed aan te kunnen	8	nb	7
Ouder heeft soms tot vaak opvoedingsvragen	45	=	57
Ouder ervaart soms tot vaak opvoedingsproblemen	30	↓	37
Ouder ervaart opvoedproblemen t.a.v. stellen van grenzen/ regels	13	=	15
Ouder ervaart opvoedproblemen t.a.v. angst/ onzekerheid/ faalangst	6	=	10
Ouder ervaart opvoedproblemen t.a.v. sociaal contact/ spelen	6	=	7
Ouder ervaart opvoedproblemen t.a.v. pesten/ gepest worden	3	=	3
Ouder ervaart bovengemiddeld veel stress bij de opvoeding	22	=	25
Ouder stelt geen grenzen aan wat het kind mag doen	5	nb	2
Ouder heeft moeite met het volhouden van regels	15	nb	14
Ouder verheft de stem of schreeuwt wanneer kind zich misdraagt	53	nb	57

Ondersteuningsbehoefte ouders bij weerbaar maken kind grootst bij eenoudergezinnen, gezinnen met laag inkomen of langdurig ziek

Someren heeft 16% van de ouders van 4-11 jarigen behoefte aan ondersteuning bij het (meer) weerbaar maken van hun kind. Dat zijn de ouders van circa 250 kinderen. Deze behoefte is groter bij eenoudergezinnen (23%) dan bij tweeoudergezinnen (16%). Ouders uit eenoudergezinnen geven relatief vaker aan dat het kind minder zelfvertrouwen heeft. In Someren is het percentage eenoudergezinnen de afgelopen jaren gestegen van 3% in 2005 naar 7% in 2013.

Ook bij ouders met een laag inkomen is de ondersteuningsbehoefte groter (26%). Deze ouders geven vaker aan dat hun kind onvoldoende weerbaar is en moeite heeft om voor zichzelf op te komen. In lijn met inkomen zien we dat ook ouders die werkloos, arbeidsongeschikt of langdurig ziek zijn vaker aangeven behoefte te hebben aan ondersteuning bij de weerbaarheid van hun kind.

Bronnen:

1. GGD Brabant-Zuidoost, Jeugdmonitor 0-11 jaar 2013-2014, www.ggdgezondheidsatlas.nl
2. GGD Brabant-Zuidoost, Jeugdmonitor 12-18 jaar 2011-2012, www.ggdgezondheidsatlas.nl
3. GGD Brabant-Zuidoost, EMOVO 2014-2015

Meer informatie:

Voor vragen of opmerkingen kunt u contact opnemen met Kim Ensink, tel. 0880031434, e-mail: K. Ensink@ggdbzo.nl

Kenniscentrum Onderzoek GGD Brabant-Zuidoost

3.2 Aanvullende resultaten uit vragenlijsten ouders en interviews met organisaties

Van de 62 digitale vragenlijsten voor de ouders hebben we er 45 kunnen meenemen in ons onderzoek. Deze steekproef is beduidend kleiner dan de steekproef van de GGD gezondheidsmonitors. De groep ouders in ons onderzoek is niet aselekt gekozen en de leeftijd van de kinderen niet gelijk is aan de GGD gezondheidsmonitors.

Tabel 1.

Leeftijd kind:		
4 t/m 7 jaar	20	(44%)
8 t/m 11 jaar	14	(31%)
12 t/m 15 jaar	7	(16%)
16 t/m 19 jaar	2	(4%)
20 t/m 24 jaar	2	(4%)
Geslacht ouder:		
Man	16	(36%)
Vrouw	29	(64%)
Leeftijd ouder		
De gemiddelde leeftijd is 42 jaar. De jongste persoon is 30 en de oudste persoon is 54 jaar.		

Toch komen de resultaten m.b.t. de weerbaarheid van het kind voor een belangrijk deel overeen met de GGD gezondheidsmonitors. Het grootste verschil betreft de behoefte van de ouder aan ondersteuning bij het (meer) weerbaar maken van het kind. In ons onderzoek heeft 1 op de 3 ouders behoefte aan ondersteuning t.o.v. 16 % in de GGD Gezondheidsmonitor 0-11 jarigen.

In de oudervragenlijst hebben we ook nog enkele andere vragen voorgelegd m.b.t. weerbaarheid van het kind en de rol van de ouders. Achtereenvolgens worden de meest opmerkelijke resultaten kort toegelicht.

Weerbaarheid kind

Van de ouders geeft ruim de helft (53%) aan dat hun kind weerbaar is, ruim een derde (36%) vindt dat dit in sommige gevallen zo is en ruim een tiende (11%) vindt dat hun kind niet weerbaar is. Negen ouders (20%) geven aan dat er bij hun kind sprake geweest van bepaalde problematiek zoals: (Cyber)pesten (9%), (Echt) scheiding (9%) en drankgebruik (2%)

Tabel 2.

Wat heeft het kind nodig (gehad) om weerbaarder te worden:		
Niets	8	(18%)
Vertrouwen/luisterend oor/begrip/ondersteuning	7	(16%)
Zelfvertrouwen	5	(11%)
Specifieke training	5	(11%)
Overig	5	(11%)

Deelname en tevredenheid interventies en ondersteuning

Van de ouders geeft ruim een kwart (27%) aan dat hun kind heeft deelgenomen aan activiteiten e.d. om (meer) weerbaar te worden of aan activiteiten op het gebied van roken, alcohol, pesten, sociale media.

Tabel 3.

Top 3 van activiteiten waaraan het kind heeft deelgenomen:		
Lesprogramma op peuterspeelzaal of kinderdagverblijf of school over weerbaarheid in brede zin	6	(13%)
Voorlichting of lesprogramma over (cyber)pesten	4	(9%)
Voorlichting of lesprogramma's over omgaan met genotmiddelen	2	(4%)
Voorlichting of lesprogramma over gebruik sociale media	2	(4%)
Voorlichting of lesprogramma op gebied van seksueel ongezonde relaties, loverboys en sexting		
De top 3 van instanties waarbij het kind heeft deelgenomen aan deze activiteiten is:		
Basisschool	10	(22%)
Voorgezet onderwijs	3	(7%)
Sportvereniging	1	(2%)
Psycholoog/orthopedagoog	1	(2%)
GGD	1	(2%)

Rol van de ouder

95% van de ouders geeft aan dat ze vindt dat ze zelf een rol heeft in het weerbaarder maken van hun kind en 5% geeft aan dat ze dat niet vindt. Daarvoor wordt 1 keer als reden gegeven dat de ouder het moeilijk vindt om over weerbaarheid te praten.

Tabel 4.

Rol van de ouder m.b.t. weerbaarheid kind:		
In gesprek gaan met kind/adviseren en ondersteunen	11	(24%)
Voorbeeld geven/regels stellen/normen en waarden aangeven	7	(16%)
Zelf laten ervaren	5	(11%)
Vertrouwen geven	2	(4%)

Ouders geven zichzelf gemiddeld een 7,5 voor het weerbaar maken van hun kind en zouden graag een 8,7 willen bereiken. Ze geven aan dat ze om dit streefcijfer te behalen de volgende zaken nodig hebben:

Tabel 5.

Nodig om rol als opvoeder te verbeteren:		
Vertrouwen in kind/met kind blijven	16	(36%)
Communiceren/geduld	7	(16%)
Vertrouwen geven	7	(16%)
Informatie/voorlichting/ondersteuning	3	(7%)
Hulpgevraagd m.b.t. weerbaarheid of de genoemde situaties of problemen		
Ja, aan familie, vrienden of kennissen	15	(35%)
Ja, aan een instantie of professionele hulpverlener	8	(19%)
Nee	20	(47%)

Zes ouders (13%) geven aan dat ze in het verleden ondersteuning hebben ontvangen op het gebied van weerbaarheid door (soms meerdere) instanties. Genoemde instanties zijn:

Tabel 6.

Instanties waarvan ouders ondersteuning hebben ontvangen op gebied van weerbaarheid		
Basisschool	5	(11%)
Peuterspeelzaal	2	(4%)
Huisarts	2	(4%)
Consultatiebureau/Zorgboog	1	(2%)
De LEVgroep	1	(2%)
Psycholoog/orthopedagoog	1	(2%)
Fysiotherapeut 1 keer genoemd	1	(2%)
Vier van de 6 ouders geven aan dat ze tevreden zijn over de ondervangen ondersteuning.		

In totaal zijn er 9 ouders die aangeven dat ze momenteel (nog) behoefte aan ondersteuning bij het (meer) weerbaar maken van uw kind. Het gaat om de volgende vormen van ondersteuning:

Tabel 7.

Instanties waarvan ouders ondersteuning hebben ontvangen op gebied van weerbaarheid		
Informatie hoe ik mijn kind (meer) weerbaar kan maken	7	(17%)
Aan een weerbaarheidstraining voor mijn kind	3	(7%)
Aan extra begeleiding op school voor mijn kind op dat gebied	2	(4%)
Aan individuele hulp of advies van een deskundige over hoe ik mijn kind (meer) weerbaar kan maken	2	(4%)
Overig	2	(4%)

Tabel 8.

Onderwerpen waarover informatie gewenst is:		
(Cyber)pesten	2	(4%)
Gebruik van social media en smartphones in relatie tot pesten, Sexting e.d.	1	(2%)
Anders, namelijk: - Zelfvertrouwen - Sociaal wenselijk gedrag vertonen - Opkomen voor zichzelf en zich laten horen - Meer in zijn algemeenheid, niet onderwerp gericht - Gericht op jonge kinderen, ruzies, pesten enz.	5	(11%)

Bijlage 4. Wat gebeurt er al in Someren?

Uit de 18 digitale vragenlijst voor organisaties en de 9 gevoerde gesprekken met vindplaatsen en ondersteuningsorganisaties blijkt dat er op dit moment al veel partijen op verschillende manieren aandacht besteden aan het thema weerbaarheid. Dit varieert van signalering tot lesprogramma's en regelgeving. In onderstaand schema is de inzet van de bevraagde organisaties globaal weergegeven. Bijlage 4.1 geeft een overzicht van alle interventies op het gebied van weerbaarheid uitgewerkt per organisatie.

Ook wordt al de nodige aandacht besteed aan weerbaarheid binnen diverse thema's. Meest genoemd zijn: veiligheid (10x), genotmiddelengebruik (8x), relatievorming en seksualiteit (8x) en voeding en bewegen (7x). Minder vaak genoemd zijn (cyber)pesten, social mediagebruik, kindermishandeling en verwaarlozing.

Daarnaast hebben de organisaties een aantal interventies benoemd die worden uitgevoerd door andere partijen. Dit betreft veelal interventies voor kinderen en ouders op het gebied van de individuele ondersteuning en hulpverlening waarvoor soms ook een indicatie nodig is. De bevraagde organisaties verwijzen hiernaar door. Diverse organisaties geven aan nog onvoldoende op de hoogte te zijn van elkaars aanbod en hebben de wens uitgesproken om hiervan een handzaam overzicht te kunnen krijgen. Dit is ook meegenomen bij de verbeterpunten en kansen.

Organisatie	S	I	EV	C-W	LP	GL	M-S	R-P	B
Opvoedondersteuners	x	x	x	x		x			
Zorgboog: JGZ 0-4	x	x	x	x					
GGD BZO: JGZ 4-18 en Gezondheidsbevordering	x	x	x	x		x	x		
Kinderopvang	x	x			x			x	x
Basisscholen	x	x	x	x	x			x	x
Voortgezet onderwijs	x	x	x	x	x	x		x	x
Onis: jongerenwerk	x		x	x		x	x		
Novadic-Kentron	x	x	x	x		x	x		
HALT	x		x	x		x	x		
Dorpsondersteuner S-Heide	x		x						
Dorpsraad S-Eind	x		x						
Dorpscoöperatie Lierop	x		x						
Ouders	x								

S = Signalering

EV = Eenmalige voorlichting

LP = Lesprogramma's

MS = Massamedia / social media

B = Beleid

I = Individuele ondersteuning / begeleiding

CW =Cursussen / workshops (interactief)

GL = Gastlessen

RP = Regelgeving / protocollen

4.1 Overzicht van interventies op het gebied van weerbaarheid per organisatie

Kinderdagverblijven

KVD NulVierDAS			
Naam activiteit	Sportactiviteiten op locatie	Ouder thema avonden	diverse workshops
Soort activiteit	Algemene voorzieningen voor alle kinderen ter voorkoming van probleemgedrag	Algemene voorzieningen voor alle kinderen ter voorkoming van probleemgedrag	Algemene voorzieningen voor alle kinderen ter voorkoming van probleemgedrag
Doelgroep	4-8 jaar 8-12 jaar	4-8 jaar 8-12 jaar	4-8 jaar 8-12 jaar
Deelname ouders	Nee	Ja	Ja
Bereik	30	10	35
Frequentie en laatste keer	Aantal keer per jaar. Laatste keer: Zomervakantie	Incidenteel, indien er vraag is. Laatste keer: februari 2015	Aantal keer per jaar. Laatste keer: juni 2015
Hoe aanmelden	Niet aanmelden	Rechtstreeks bij eigen organisatie	Rechtstreeks bij eigen organisatie
Kosten en vergoeding	Geen kosten	Geen kosten	Geen kosten

KVD Ziezo	
Naam activiteit	Rots en water-training; trap op de rem (rust en meditatie)
Soort activiteit	Algemene voorzieningen voor alle kinderen ter voorkoming van probleemgedrag
Doelgroep	2,5-4 jaar / 4-8 jaar / 8-12 jaar
Deelname ouders	Nee
Bereik	8
Frequentie + laatste keer	Aantal keer per jaar. Laatste keer was: Komt in thema's voor maar ook dat we hier juist een thema over maken. Laatste thema was mindfulness, november 2014
Hoe aanmelden	Niet aanmelden
Kosten en vergoeding	Geen kosten

KDV De Speeldoos	
Naam activiteit	Kinderen helpen zelf op te komen voor bij onenigheden met andere kinderen.
Soort activiteit	Algemene voorzieningen voor alle kinderen ter voorkoming van probleemgedrag
Doelgroep	2,5-4 jaar
Deelname ouders	Nee
Bereik	6
Frequentie + laatste keer	Incidenteel, indien er vraag naar is. Laatste keer: wanneer het op de dag speelt
Hoe aanmelden	Niet aanmelden
Kosten en vergoeding	Geen kosten

Basisonderwijs

SBO De Brigantijn	
Naam activiteit	Sovatraining, Rots en Water, TOM, training, voorlichting door HALT, seksuele voorlichting, aandacht voor gezonde voeding, burgerschap.
Soort activiteit	Collectieve voorzieningen voor risicokinderen met een kwetsbaarheid
Doelgroep	4-8 jaar 8-12 jaar
Deelname ouders	Ja
Bereik	10-15
Frequentie + laatste keer	Incidenteel, indien er vraag naar is. Laatste keer: maart 2015
Hoe aanmelden	Bij sommigen rechtstreeks bij eigen organisatie of op verzoek van leerkrachten
Kosten en vergoeding	Geen kosten

De Mariaschool		
Naam activiteit	Rots en water	KIVA
Soort activiteit	Algemene voorzieningen voor alle kinderen ter voorkoming van probleemgedrag	Algemene voorzieningen voor alle kinderen ter voorkoming van probleemgedrag
Doelgroep	8-12 jaar	4-8 jaar 8-12 jaar

Deelname ouders	Ja	Ja
Bereik	75-80	300
Frequentie + laatste keer	Aantal keer per jaar. Laatste keer: 10 juni 2015	Structureel aantal keer per jaar.
Hoe aanmelden	Niet aanmelden (Structureel in schoolprogramma)	Niet aanmelden (structureel in schoolprogramma)
Kosten en vergoeding	Nee	Geen kosten

Sint Jozef (stichting Prodas)			
Naam activiteit	Rots en water	SOVA-training	Methode Kinderen en hun sociale talenten
Soort activiteit	Algemene voorzieningen voor alle kinderen ter voorkoming van probleemgedrag	Collectieve voorzieningen voor risicokinderen met een kwetsbaarheid	Algemene voorzieningen voor alle kinderen ter voorkoming van probleemgedrag
Doelgroep	4-8 en 8-12	8-12 jaar	4-8 jaar 8-12 jaar
Deelname ouders	Nee	Nee	Nee
Bereik	70	8-10	70
Frequentie en laatste keer	Aantal keer per jaar. Laatste keer: vorig schooljaar, vanaf dit schooljaar onderdelen geïntegreerd in andere vakken	Incidenteel, indien er vraag naar is. Laatste keer: 1 x per schooljaar (voorjaar 2015)	Aantal keer per jaar. Laatste keer: 2 wekelijks volgens rooster
Hoe aanmelden	Niet aanmelden	Ja ,leerkracht adviseert en meldt aan, na toestemming van ouders	Niet aanmelden
Kosten en vergoeding	Geen kosten	Ja €50 en geen vergoeding	Geen kosten

LeerRijk	
Naam activiteit	Methode Trefwoord en Leefstijl
Soort activiteit	Algemene voorzieningen voor alle kinderen ter voorkoming van probleemgedrag
Doelgroep	4-8 jaar 8-12 jaar
Deelname ouders	Nee
Bereik	25-30
Frequentie en laatste keer	Incidenteel, indien er vraag naar is. Laatste keer: 2014

't Rendal				
Naam activiteit	Training Rots en water gr 7 + herhalingslesse n groep 8	Lessen Leefstijl	Informatiebijeenkomsten GGD	Informatiebijeenkomst HALT
Soort activiteit	Algemene voorzieningen voor alle kinderen ter voorkoming van probleemgedrag	Algemene voorzieningen voor alle kinderen ter voorkoming van probleemgedrag	Algemene voorzieningen voor alle kinderen ter voorkoming van probleemgedrag	Algemene voorzieningen voor alle kinderen ter voorkoming van probleemgedrag
Naam activiteit	Marietje Kessels project groep 7, SOVA training groep 6 (i.s.m. S-Heide), Taakspel (schoolbreed), Goed Gedaan (groep 3 t/m 8)	De Vonder		
Soort activiteit	Algemene voorzieningen voor alle kinderen ter voorkoming van probleemgedrag	Algemene voorzieningen voor alle kinderen ter voorkoming van probleemgedrag	Algemene voorzieningen voor alle kinderen ter voorkoming van probleemgedrag	Algemene voorzieningen voor alle kinderen ter voorkoming van probleemgedrag
Doelgroep	4-8 jaar	probleemgedrag	probleemgedrag	probleemgedrag
Doelgroep	8-12 jaar	8-12 jaar	8-12 jaar	8-12 jaar
Deelname ouders	Nee	4-8 jaar		
Bereik	Divers	8-12 jaar		
Frequentie en laatste keer	Ja Aantal keer per week: 1 Laatste keer: m.b.t. de methode	Nee Aantal keer per jaar: 1 Laatste keer: 2014	Nee	Nee
Bereik	40	Niet aanmelden	43	25
Kosten en vergoeding	Aantal keer per jaar: 1 Laatste keer: schooljaar 2014-2015	Ja, SOVA training €50 en geen vergoeding Aantal keer per jaar: 1 Laatste keer: schooljaar 2014-2015	Geen kosten Aantal keer per jaar: 1 Laatste keer: December 2014	Aantal keer per jaar: 1 Laatste keer: December 2014
Hoe aanmelden	Niet aanmelden	Niet aanmelden	Niet aanmelden	Niet aanmelden
Kosten en vergoeding	Ja, kosten €50	Geen kosten	Geen kosten	Geen kosten
Hoe aanmelden	Niet aanmelden			
Kosten en vergoeding	Geen kosten			

Hulpverleningsinstanties

GGD Brabant- Zuidoost afdeling JGZ		
Naam	Triple p	Lentekriebels

activiteit		
Soort activiteit	Algemene voorzieningen voor alle kinderen ter voorkoming van probleemgedrag	Algemene voorzieningen voor alle kinderen ter voorkoming van probleemgedrag
Doelgroep	4-8 jaar 8-12 jaar 12-15 jaar	4-8 jaar 8-12 jaar
Deelname ouders	Ja	Nee
Bereik	1	150
Frequentie en laatste keer	Aantal keer per jaar. Laatste keer: ?	Incidenteel, indien er vraag naar is. Laatste keer was: dit wordt gedaan vanuit GB, een andere afdeling van de organisatie

Hoe aanmelden	Rechtstreeks bij eigen organisatie	Rechtstreeks bij eigen organisatie
Kosten en vergoeding	Geen kosten	Ja: ? en geen vergoeding kosten

De Zorgboog			
Naam activiteit	Triple P, niveau 2 en 3	Video home training	Thema bijeenkomsten en cursussen
Soort activiteit	Algemene voorzieningen voor alle kinderen ter voorkoming van probleemgedrag	Algemene voorzieningen voor alle kinderen ter voorkoming van probleemgedrag	Algemene voorzieningen voor alle kinderen ter voorkoming van probleemgedrag
Doelgroep	2,5-4 jaar	2,5-4 jaar	2,5-4 jaar
Deelname ouders	Ja	Ja	Ja
Bereik	Allen in het gezin	Gezinsleden	?
Frequentie en laatste keer	Aantal keer per jaar. Laatste keer: geen zicht op statistieken wegens niet registreren. Continu zijn er een aantal gezinnen die korte begeleiding krijgen	Aantal keer per jaar. Laatste keer was: gesteld op 9, nu 7 trajecten gehad	Aantal keer per jaar. Laatste keer was: Baby in beeld in juli 15 , 2x per jaar peutercursus 2x per jaar, thema' EHBO etc. alle 1 x per jaar ongeveer.

Hoe aanmelden	Rechtstreeks bij eigen organisatie Via professionals van andere organisatie	Rechtstreeks bij eigen organisatie Via professionals van andere organisatie	-Rechtstreeks bij eigen organisatie -Via professionals van andere organisatie
Kosten en vergoeding	Geen kosten	Geen kosten	Ja, tussen de €5 en €50, er is vergoeding kosten mogelijk

Ondersteunende organisaties

Werkgroep Opvoeden en Opgroeien	
Naam activiteit	Voorlichting gebruik alcohol lagere scholen, Voorlichting aan verenigingen waar alcohol gebruikt wordt ook de sportverenigingen, Weerbaarheid jeugdigen stimuleren door de ouders te bereiken
Soort activiteit	Algemene voorzieningen voor alle kinderen ter voorkoming van probleemgedrag
Doelgroep	8-12 jaar 12-15 jaar
Deelname ouders	Ja
Bereik	40
Frequentie + laatste keer	Ik organiseer deze activiteit niet zelf maar op aanvraag van anderen. Laatste keer; aanvraag van het Rendal
Hoe aanmelden	Via de docenten van de lagere school
Kosten en vergoeding	Geen kosten

Stichting Halt		
Naam activiteit	Voorlichting over groepsdruk / online veiligheid / jeugdcriminaliteit	Repressie Halt - als jongere in aanraking zijn gekomen met de Politie
Soort activiteit	Algemene voorzieningen voor alle kinderen ter voorkoming van probleemgedrag	Collectieve voorzieningen voor risicokinderen met een kwetsbaarheid
Doelgroep	8-12 jaar 12-15 jaar	12-15 jaar 15-18 jaar
Deelname ouders	Nee	Ja
Bereik	30	2
Frequentie en laatste keer	Ik organiseer deze activiteit niet zelf maar op aanvraag van anderen. Laatste keer; eind schooljaar 2014-2015	Aantal keer per jaar. Laatste keer: maandelijks
Hoe aanmelden	-Rechtstreeks bij de eigen organisatie -Scholen kunnen zich aanmelden op basis van subsidie aanspraken	Via politie, leerplichtambtenaar
Kosten en vergoeding	Geen kosten	Geen kosten

Onis Welzijn					
Naam activiteit	Voorlichting op BO groep 7 en 8 en VO over onderwerp pesten en social media	Just4girls (en meidenpraat start 5 oktober i.s.m. MEE)	Jip (jongeren info punt)	Info bijeenkomst ouders van hangjongeren	Ambulant straat hoek werk i.s.m. met Novadic. voorlichting alcohol en drugs
Soort activiteit	Algemene voorzieningen voor alle kinderen ter voorkoming van probleem gedrag	Collectieve voorzieningen voor risicokinderen met een kwetsbaarheid	Algemene voorzieningen voor alle kinderen ter voorkoming van probleemgedrag	Collectieve voorzieningen voor risicokinderen met een kwetsbaarheid	Algemene voorzieningen voor alle kinderen ter voorkoming van probleemgedrag
Doel groep	8-12 jaar 12-15 jaar	12-15 jaar 15-18 jaar	8-12 jaar 12-15 jaar 15-18 jaar	15-18 jaar	12-15 jaar 15-18 jaar
Deelname ouders	Nee	Nee	Ja	Ja	Nee
Bereik	30	12	1	20	10
Frequentie en laatste keer	Aantal keer per jaar. Laatste keer: vlak voor de zomervakantie	Aantal keer per jaar. Laatste keer: just4girls 1 x per maand, meidenpraat 1 x per week	Incidenteel, indien er vraag naar is. Laatste keer: Jip is wekelijks in 1 hoog, maar ook ambulant via whatsapp, mail, huisbezoek	Incidenteel, indien er vraag naar is. Laatste keer: ?, weet mijn collega Roos Mauer. In oktober staat er weer een gepland	Incidenteel, indien er vraag naar is. Laatste keer: ? weet mijn collega Roos Mauer.
Hoe aanmelden	Wordt ingeroosterd door de scholen zelf. Verplichte lesstof voor de leerlingen	Rechtstreeks bij eigen instantie	Niet aanmelden	Niet aanmelden	Niet aanmelden
Kosten en vergoeding	Geen kosten	€25 voor 12x, geen vergoeding	Geen kosten	Geen kosten	Geen kosten

Novadic Kentron				
Naam activiteit	Groepsgerichte voorlichtingen en gesprekken	Individuele gesprekken met jongeren	Individuele gesprekken met ouders/opvoeders	Themabijeenkomsten voor ouders
Soort activiteit	Algemene voorzieningen voor alle kinderen ter voorkoming van probleemgedrag	Collectieve voorzieningen voor risicokinderen met een kwetsbaarheid	Collectieve voorzieningen voor risicokinderen met een kwetsbaarheid	Algemene voorzieningen voor alle kinderen ter voorkoming van probleemgedrag
Doelgroep	12-15 jaar 15-18 jaar	12-15 jaar 15-18 jaar	8-12 jaar 12-15 jaar 15-18 jaar	12-15 jaar 15-18 jaar
Deelname ouders	Nee	Nee	Ja	Ja
Bereik	25	1	2	30
Frequentie en laatste keer	Aantal keer per jaar. Laatste keer: Mei 2015	Aantal keer per jaar. Laatste keer: April 2015	Aantal keer per jaar. Laatste keer: April 2015	Aantal keer per jaar. Laatste keer: Juni 2015
Hoe aanmelden	-Rechtstreeks bij eigen organisatie -Anders; via school	-Rechtstreeks bij eigen instantie -Via professional van andere organisaties	-Rechtstreeks bij eigen instantie -Via professional van andere organisaties	-Rechtstreeks bij eigen instantie -Via professional van andere organisaties
Kosten en vergoeding	Geen kosten	Geen kosten	Geen kosten	Geen kosten

GGD Brabant- Zuidoost; afdeling GB	
Naam activiteit	Advisering scholen (i.k.v. Gezonde school) - Verzorgen thema avonden voor ouders: bv. over social media, pesten, gezonde voeding, seksualiteit, genotmiddelen. Vaak in relatie met opvoeding - Beperkt verzorgen van gastlessen.
Soort activiteit	Algemene voorzieningen voor alle kinderen ter voorkoming van probleemgedrag
Doelgroep	4-8 jaar, 8-12 jaar, 12-15 jaar, 15-18 jaar
Deelname ouders	Ja
Bereik	?
Frequentie en laatste keer	Ik organiseer deze activiteit niet zelf maar op aanvraag van derde. Laatste keer was: januari 2015
Hoe aanmelden	-Via professional van andere organisaties -Anders namelijk; activiteit onder schooltijd, of ouderavond
Kosten en vergoeding	Nee

Voortgezet onderwijs

Varendonck College					
Naam activiteit	Training Sterk en Sociaal	Lessen in leefstijl (roken, drugs, alcohol)	Preventielessen Social Media gebruik	Thema avond jaarlijks voor ouders	Begeleiding door zorgteam
Soort activiteit	Algemene voorzieningen voor alle kinderen ter voorkoming van probleemgedrag	Algemene voorzieningen voor alle kinderen ter voorkoming van probleemgedrag	Algemene voorzieningen voor alle kinderen ter voorkoming van probleemgedrag	Algemene voorzieningen voor alle kinderen ter voorkoming van probleemgedrag	Collectieve voorzieningen voor risicokinderen met een kwetsbaarheid
Doel groep	12-15 jaar	12-15 jaar 15-18 jaar	12-15 jaar 15-18 jaar	12-15 jaar 15-18 jaar	12-15 jaar 15-18 jaar
Deelname ouders	Nee	Nee	Nee	Ja	Ja
Bereik	206	2000	400	400	200
Frequentie en laatste keer	Aantal keer per jaar. Laatste keer: ieder jaar in de brugklassen	Aantal keer per jaar. Laatste keer: jaarlijks in lessen alle klassen	Aantal keer per jaar. Laatste keer: jaarlijks alle 2 ^{de} jaars	Aantal keer per jaar. Laatste keer: november 2014	Aantal keer per jaar. Laatste keer: hele schooljaar
Hoe aanmelden	Niet aanmelden	Niet aanmelden	Niet aanmelden	Rechtstreeks bij eigen organisatie	Anders: Screening door eigen organisatie evt. iom externen. workload zorgteam is ± 200 leerlingen per jaar
Kosten en vergoeding	Geen kosten	Geen kosten	Geen kosten	5 Euro, geen vergoeding	Nee

LEVgroep		
Naam activiteit	Praat-speelgroep piep zei de muiskickstart (met plezier naar school) gedeeld verdriet	Voorlichting kindermishandeling/meldcode
Soort activiteit	Collectieve voorzieningen voor risicokinderen met een kwetsbaarheid	Algemene voorzieningen voor alle kinderen ter voorkoming van probleemgedrag
Doelgroep	4-8 jaar 8-12 jaar	8-12 jaar 12-15 jaar
Deelname ouders	Ja	Ja
Bereik	Max 10	?
Frequentie en laatste keer	Aantal keer per jaar. Laatste keer: ?	Incidenteel als er vraag naar is. Laatste keer: ?
Hoe aanmelden	Rechtstreeks bij eigen instantie Via professional van andere organisaties	Rechtstreeks bij eigen instantie Via professional van andere organisaties
Kosten en vergoeding	Ja, verschillend, geen vergoeding	Geen kosten

Aanvulling op LEVgroep

Cursussen en training worden meestal voor de hele regio aangeboden vanuit locatie Helmond

<http://www.lerenmetlev.nl/doehetzelf/default.asp?subgroup=171&group=15>

- **Kind en scheiding:** Voor kinderen in groep 7 en 8 van het basisonderwijs en klas 1 en 2 van het voortgezet onderwijs; om hen te helpen met de scheiding van hun ouders om te gaan. (in Helmond en af en toe in Asten voor basisscholen Prodas)
- **PIEP zei de muis:** Voor kinderen van 5 tot 8 jaar en hun ouders, die leven in een thuissituatie waar veel spanning en stress heerst.
- **Sociale Vaardigheidstraining:** Voor kinderen in basisschoolgroep 5 en 6 of groep 7 en 8, die het lastig vinden om op een goede manier met anderen om te gaan (aangeboden in Helmond)
- **Vingers uit je oren:** Kinderen van groep 4 t/m 6 die getuige zijn geweest van huiselijk geweld, bijv. langdurige en hevige ruzies tussen ouders, zien en horen van fysieke agressie tussen ouders, ervaren van psychische mishandeling van een van de ouders of kind zijn van ouders met een conflictscheiding.
- **Zomercursus KICK-Start:** bedoeld voor leerlingen die de basisschool gaan verlaten en de overgang naar het reguliere voortgezet onderwijs gaan maken (in 2016 in Asten/Someren)
- **Nixen of fixen?!** : Jongeren in de leeftijd van 15 t/m 18 jaar die zich sterk willen presenteren bij het vinden van een (bij)baan.
- **Oppascursus:** voor jongeren vanaf de brugklas tot 16 jaar. In vier bijeenkomsten wordt uitleg gegeven over kennismaken en positief omgaan met kinderen, verwachtingen van ouders, veiligheid, spelen, eten en bedtijd en wat te doen als kinderen niet luisteren.

- **Rots en Water;** Training is voor jongeren van 12 tot 18 jaar over omgaan met anderen en opkomen voor jezelf. Sommige mensen zijn te verlegen, anderen worden te snel boos. Sommigen hebben moeite met 'nee' zeggen, anderen houden juist nooit rekening met een ander
- **Positief Opvoeden:** Ouders van kinderen in de leeftijd van 0 tot 10 jaar. In de bijeenkomsten worden opvoedingsvaardigheden geleerd op het gebied van: Een positieve band opbouwen met uw kind, gewenst gedrag stimuleren, nieuwe vaardigheden en gedrag aanleren, ongewenst gedrag hanteren
- **Positief opvoeden na echtscheiding:** cursus gericht op omgaan met emoties, vaardigheden om problemen op te lossen, werk, gezin en ontspanning in balans te houden.
- **Positief opvoeden van tieners – Oudercursus:** voor ouders die gedragsproblemen bij hun kind ervaren (12-17 jaar), thuis, op school, in clubs of met vrienden en voor ouders die ondersteuning kunnen gebruiken in hun opvoedvaardigheden. Inhoud: basisprincipes en opvoedstrategieën van Triple P door middel van observatie, groepsdiscussie, zelf oefenen d.m.v. rollenspelen en het geven en krijgen van feedback. Sessie 6 & 7 zijn telefoongesprekken waarin het toepassen van het geleerde in de thuissituatie wordt geëvalueerd.
- **Positief opvoeden voor allochtone ouders:** Voor ouders met kinderen van 0 tot 10 jaar die hun oorspronkelijke afkomst niet in Nederland hebben.
- **'Ik zie, ik zie wat jij niet ziet':** Iedereen die zich betrokken voelt bij een kind met een vorm van autisme t/m 14 jaar. Doel van de avond is om met elkaar ervaringen te delen over hoe het is te leven in of nabij een gezin met een kind met autisme. Acteurs spelen herkenbare situaties uit het dagelijks leven van zo'n gezin.

Groepsgericht aanbod MEE:

- Oriëntatiecursus autisme om ouders sociaal vaardig te maken
- Ken je kracht: weerbaarheidscursus voor licht verstandelijk beperkte jongeren 12-16 en 16-21. Drempel is de afstand naar Helmond en onbekendheid bij verwijzers
- Broers en zussengroep: weerbaarheid staat centraal

VIJF NIVEAUS TRIPLE P

De kracht van Triple P is dat alle interventies op eenzelfde pedagogische visie en theoretische basis zijn gebaseerd. Triple P bestaat uit vijf niveaus die goed op elkaar aansluiten. In Nederland is op dit moment het kernprogramma met niveau 1 tot en met 5 voor ouders met kinderen van 0 – 12 jaar beschikbaar en niveau 2 (Lezingen), 3 en 4 (Groep en Standaard) voor ouders van tieners.

INTERVENTIENIVEAU	DOELGROEP	INTERVENTIEMETHODE
Niveau 1 Preventie- en toeleidingsmodel	Alle ouders en opvoeders voorzien van tips en informatie over de opvoeding en ontwikkeling van kinderen.	Publiekscampagne over opvoeding en de ontwikkeling van kinderen. Doel: ouders informeren en waar nodig naar instellingen toeleiden.
Niveau 2 Kort Adviesgesprek en Lezingen	Ouders met een specifieke vraag over het gedrag en/of de ontwikkeling van kinderen.	Lezing of kort persoonlijk of telefonisch advies , aangevuld met schriftelijke informatie. Gerichte informatie bij veelvoorkomende opvoedingsvragen.
Niveau 3 Eerstelijns en Workshop	Ouders met beginnende opvoedingsproblemen of zorgen over de ontwikkeling van hun kinderen.	Kortdurend individueel advies (gemiddeld 4 sessies van ongeveer 30 minuten) of Workshops (van 2 uur) gericht op het versterken van opvoedingsvaardigheden.
Niveau 4 Standaard en Oudercursus	Ouders met kinderen met ernstige gedragsproblemen die een gerichte training in opvoedingsvaardigheden nodig hebben.	Cursus en ondersteuning Training van opvoedingsvaardigheden in 3 varianten: • Individuele sessies (8-10); • Groepstraining (8 sessies); • Zelfhulpprogramma.
Niveau 5 Plus	Gezinnen met meervoudige gedragsproblemen van kinderen in combinatie met andere gezinsproblemen. Niveau 5 wordt ingezet indien niveau 4 geen of onvoldoende verbetering in het gedrag van het kind heeft opgeleverd omdat opvoedproblemen samenhangen met andere problemen zoals depressie, stress of relationele problematiek.	Intensieve gezinsondersteuning 4 tot 11 sessies met keuzemodules gericht op het verhogen van pedagogische vaardigheden, omgaan met stress en relatieproblemen.

Naast het kernprogramma van Triple P (5 niveaus) zijn er extra modules ontwikkeld voor specifieke doelgroepen.

In Nederland zijn de volgende modules voor specifieke doelgroepen beschikbaar:

- [Triple P Stepping Stones](#) voor ouders met kinderen met een ontwikkelingsstoornis of handicap;
- [Triple P Family Transitions](#) voor gescheiden ouders met kinderen in de leeftijd van 0 tot 12 jaar of voor gescheiden ouders van tieners (12 tot 16 jaar).
- [Triple P Lifestyle](#): voor ouders van kinderen met overgewicht of obesitas.
- [Triple P Online](#): een online module die ouders zelfstandig door kunnen werken.

Bijlage 5. De pluspunten: wat gaat er goed?

2,5 – 18 jaar	
Collectief universeel: voor alle kinderen ouders	<p><i>Opvoedondersteuners</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zorgteams: op alle scholen (behalve de Ranonkel) lopen heel goed. Scholen zijn hierin erg gegroeid. Structuur staat. Korte lijnen met alle betrokken partijen incl. JGZ GGD. Zij maken geen deel uit van team opvoedondersteuners maar zijn goed te vinden. Signalen komen eerder binnen ten gunste van preventief handelen. • Triple P: wordt in Someren uitgevoerd van niveau 1 t/m 4 (<i>informatie is als bijlage toegevoegd in bijlage 4.1</i>). • Voor Triple P niveau 3 'Eenmalige interactieve workshops positief opvoeden' bestaat veel belangstelling bij ouders. Er zijn zelfs wachtlijsten. Workshops worden via de scholen aangeboden en gegeven door de opvoedondersteuners. Thema's zijn: winkelen met je kind, ruzie en agressie, leren luisteren en slaappatroonontwikkeling. <p><i>Dorpsondersteuner Someren-Heide</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Relatie met b.s. (o.a. 2x per jaar overleg met directeur) • Relatie met gemeente en Onis (steunpunt mantelzorg en vrijwilligerswerk): staan met raad en daad klaar. • Contact met verenigingen • Workshops voor vrijwilligers die met kinderen werken (i.s.m. Onis) • Weegkaartje voor jonge ouders: hier ontmoeten ze elkaar en kunnen hun vragen op laagdrempelige wijze stellen. Door vrijwilligers met ervaring als kraamverzorgster. Afstemming met Zorgboog is geregeld. Aantal bezoekers varieert tot max. 5 per keer. • Bereik inwoners bij activiteiten: werving gaat via diverse kanalen veelal van mond tot mond en dorpsblad Someren-Heide. Wordt goed gelezen. <p><i>Dorpsraad</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Er zijn in Someren-Eind heel veel verenigingen waar veel jongeren lid van zijn / aan mee doen. Bijv. kindervakantiewerk, sportverenigingen, harmonie, koren, buurtverenigingen die meedoen aan de carnavalsoptocht (werkgroep jeugd carnaval). De scouting is een hele grote vereniging die zeker op positieve en uiteenlopende wijze bijdraagt aan het versterken van de weerbaarheid. Ook de speeltuin wordt goed bezocht. • Jongeren leren hierdoor ongetwijfeld om zich sociaal te gedragen, om te gaan met (spel)regels en verlies. • De meeste volwassen (bestuurs)leden, begeleiders en trainers zijn ook in staat om waar nodig jongeren te corrigeren als zich incidenten (bijv. pesten, overmatig alcoholgebruik) voordoen. Ook scholen reageren hierop meestal alert. • De indruk bestaat dat Komokus zich goed houdt aan de leeftijdsgrenzen voor alcoholverstrekking. • Geen alcoholgebruik tijdens de carnavalsoptocht. <p><i>ONIS, HALT, Novadic-Kentron</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • ONIS heeft goede relatie met de verenigingen o.a. over omgaan met kinderen met 'rugzakje' zoals project 'Binnenboord (i.s.m. dorpsondersteuner S-Heide) en workshop voor begeleiders.

	<ul style="list-style-type: none"> • Kinderen komen in aanraking bij programma's van jongerenwerk via ouders die bij Onis (mantelzorg, vluchtelingenwerk) bekend zijn,. Bijv. signalerend van karakter zijn de vakantie activiteiten speciaal voor kinderen die opgroeien rondom zorgen. Hierbij is weerbaarheid niet direct het hoofditem, maar wel sociaal vaardigheidsontwikkeling, respect en begrip hebben voor de ander. • Normen en waardencommissie voetbalvereniging SVS.
<p>Collectief selectief: voor risicokinderen en ouders</p>	<p><i>Opvoedondersteuners</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Overleg van IB-ers en opvoedondersteuners voor specifieke casussen. • Signalering voor risicogroep 'kinderen met (verstandelijke) beperking': loopt goed in netwerken en zorgteams. • Groepsgericht aanbod LEVgroep en MEE voor risicokinderen en ouders: wordt veelal voor de hele regio aangeboden vanuit Helmond. Overzicht is als bijlage opgenomen. • Aanbod kinderen en echtscheiding is uitgebreid. O.a. spreekuur LEVgroep. Er is ook een combinatie van lotgenotengroep en individueel traject. Ouders worden hier nadrukkelijk in meegenomen. • Brigantijn heeft een collectief aanbod voor risicokinderen. Dit wordt niet klassikaal maar op maat aangeboden. Bereik van ouders is lastig. • Groep Meidenpraat: voor kwetsbare meiden van 14-21 jaar (Praktijkonderwijs, laag IQ) door jongerenwerk Onis en opvoedondersteuner MEE. Gezondheid en weerbaarheid zijn thema's. <p><i>GGD: JGZ en GB</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Triple P gericht op positief opvoeden. Methode wordt ingezet door verschillende hulpverleners in verschillende gradaties / intensiteit. JGZ is actief op niveau 1 (meegeven tipsheet) en 2 (1x contact). Zorgboog en O&O-ers niveau 3 (4x contact), niveau 4 alleen door O&O- ers. • Relatie JGZ met O&O-ers is goed. 'Zwaardere' casussen worden na verwijzing snel opgepakt. <p><i>Dorpsondersteuner S-Heide</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kinderen met 'rugzakje' kunnen meestal wel terecht bij reguliere verenigingen mits beperking / kwetsbaarheid niet te groot is (rolstoel, onhandelbaar gedrag e.d.) • Bierviltjescampagne 'Binnenboord' om verenigingen bewust te maken van belang om kinderen met beperking / kwetsbaarheid ook deel te laten nemen bij vereniging draagt hieraan bij. <p><i>ONIS, HALT, Novadic-Kentron</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ouders worden door gemeente steeds vaker betrokken bij de aanpak (bijv. bij drugsproblematiek).
<p>Individueel geïndiceerd: Voor kinderen met aandoening of in probleemsituatie</p>	<p><i>Dorpsondersteuner S-Heide</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Goed aanbod op gebied van training en coaching in particuliere circuit zoals: Ria Janssens – kindercoach http://www.riajanssens-kindercoach.nl/Kindercoach, D'n Hoef, Levensatelier Asten.

2,5 - 4 jaar

Collectief universeel: voor alle kinderen ouders

Kinderopvang

- Programma's voor sociaal emotionele ontwikkeling en welbevinden. zoals Piramide en PUK met aandacht voor meerdere thema's zoals 'ken je eigen lichaam', vriendjes en vriendinnetjes'.
- Er wordt teruggepakt op het 'geleerde' als zich iets voordoet in de groep: de natuurlijke momenten.
- Veel contact met ouders in allerlei vormen: nieuwsbrief, contact met brengen en halen, aparte afspraak inplannen n.a.v. observatie / registratie incl. over het onderwerp dat aan de orde is.
- Ouders met kind op de kinderopvang hebben een hechte relatie met de begeleiding. Vertrouwensband. Ze zijn meestal positief over en nemen serieus wat je zegt. Ze kunnen hun vragen laagdrempelig stellen aan de begeleiding door kleinschalige groepen met vaste begeleiding met open houding, passie voor hun werk en geen 9-5 mentaliteit.
- Bij kinderopvang wordt bij (verspreid) ophalen veel besproken. Bij peuterspeelzaal vindt contact met ouders meestal plaats bij het brengen (soms samen koffiedrinken). Lastig bij ophalen: iedereen komt tegelijk.
- Opvoedondersteuners binnen het KDV wordt bekend gezicht: wordt erg op prijs gesteld en werkt goed. Leidsters kunnen hun vragen stellen maar ook ouders worden bereikt.
- 'Slecht nieuws berichten' kunnen gezamenlijk met een pedagogisch medewerkster van het kinderdagverblijf en opvoedondersteuner worden overgebracht aan de ouders Zo komt de vertrouwensband met de KDV-medewerker niet in het nauw.
- KDV geeft bij overdracht naar basisschool informatie door. Ouders doen daar meestal niet moeilijk over.

JGZ Zorgboog

- **Reguliere contactmomenten JGZ 0-4** door verpleegkundige (5x en 1x huisbezoek) en jeugdarts (5x).
- **Baby in beeld** Zorgboog: cyclus van 3 Themabijeenkomsten. Gericht op 'het zijn in je rol als ouder' met alle ups en downs.
- **Peuter in beeld** Zorgboog: cyclus van 3 Themabijeenkomsten. Gericht op de peuter en wat daarvoor nodig is en hoe een ouder zich daarbij moet aanpassen aan zijn / haar nieuwe rol. Probleem voor ouders: weinig tijd gezien vele bezigheden en gewoonten. Thema's zijn o.a.: grenzen stellen, wat is normaal? , duidelijk zijn.
- **Weegtuurtje Zorgboog**: biedt ouders met vragen de kans om deze op laagdrempelige wijze te stellen. In S-Heide met vrijwilligers geregeld via de dorpsondersteuner.
- **Triple P** gaat uit van een positieve benadering: belonen van kind (door de ouder) en van de ouder (door de hulpverlener: bijv. als de ouder regels heeft durven stellen). Positief dat vele hulp- en dienstverleners volgens deze methodiek werken waardoor ouders zelfde benadering en adviezen krijgen.
- **Opvoedondersteuner** komt op alle **VVE locaties** en heeft extra uren om bijv. voorlichting te geven bijv. ouderbijeenkomsten.

GGD: Toezicht kinderopvang

- VVE voor risicokinderen bij KDV: kwaliteit in verslaglegging protocollen en werkwijze verschilt per KDV. 0-4 DAS maakt met succes gebruik van gebarentaal.

<p>Collectief selectief: voor risicokinderen en ouders</p>	<p><i>Kinderopvang</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • VVE programma voor kinderen die extra aandacht nodig hebben. Signaal / melding bijv. via KDV of PSZ. Indicatie via VVE. • Goede afstemming met basisscholen bij overdracht risicokinderen. IB-er komt vooraf in de groep kijken. • Aansluiting bij ZAT overleg basisscholen. <p><i>JGZ Zorgboog</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Opvoedondersteuner voor kinderen met een kwetsbaarheid en in risicosituatie: komt op alle VVE locaties. • Afstemming Zorgboog / opvoedondersteuner en KDV: bijv. over thema's zoals verlegenheid, niet durven praten, slaan/bijten/krassen/schoppen (taboethema). Naar aanleiding hiervan kan indicatie worden afgegeven voor VVE (bijv. extra dagdelen naar KDV / peuterspeelzaal t.b.v. versterken taalvaardigheid als alternatief voor agressief gedrag). Samenwerking met logopedie loopt in dat verband ook goed. • Extra ondersteuning / begeleiding vanuit JGZ: inschatting is dat dit wordt ingezet bij 10% van alle ouders. Risicogroep is o.a. ouders met (postnatale) depressie: kan problemen geven voor hechtingsproces bij het kind. • Triple-P. • Opvoedondersteuner: is voor ouders laagdrempeliger dan voorheen Jeugdzorg was. Ouders komen haar op meerdere locaties tegen (o.a. CB). Zij maken gebruik van sociale netwerkstrategieën waardoor ook bijv. grootouders betrokken worden.
<p>Individueel geïndiceerd: Voor kinderen met aandoening of in probleemsituatie</p>	<p><i>Opvoedondersteuners</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vroeghulp MEE: trajectteam voor kinderen 2,5 -4 jaar: wordt spelenderwijs aangeboden <p><i>Kinderopvang</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kinderen met 'boeiend' gedrag: korte lijnen en prettige contacten met externe partijen. Bevordert vroegtijdige signalering en er worden duidelijke plannen gemaakt voor intervisie en inzet coach van de Combinatie. <p><i>JGZ Zorgboog</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Video-hometraining (light): Zorgboog heeft 7 van de beschikbare 9 trajecten (2015) al ingezet (waarschijnlijk zijn er in 2015 meer nodig). • Video-hometraining (intensief): Savant biedt dit aan voor risicogezinnen die langdurig hulp nodig hebben (bijv. ouders met verstandelijke beperking). <p><i>ONIS, HALT, Novadic-Kentron</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Als sprake is van dieperliggende individuele problemen verwijst jongerenwerk door naar SMW / opvoedondersteuners • Veel aanbod binnen particulier circuit voor coaching / begeleiding kinderen met beperking / kwetsbaarheid zoals Den Hoef www.dnhoef.nl, www.autisme-thuisbegeleiding.nl/ Anita Sonnemans, Levensatelier.

4 - 12 jaar

Collectief universeel: voor alle kinderen ouders

Ouders

- Er zijn mooie voorbeelden van een positieve benadering met aandacht voor leren samenwerken, voor elkaar opkomen, elkaar helpen en de ander in zijn waarde laten. Voorbeeld is: de vriendenklas en de kanjerboom in groep 1 en 2 van 't Rendal.
- Er zijn geschikte vrijwilligers te vinden: begeleider c-elftal zonder instructie vooraf is zelf in staat (geweest) om afspraken te maken met de leden van het voetbalteam.

Basisscholen

- Elke school besteedt binnen de basis aandacht aan het thema weerbaarheid. Daarnaast wordt binnen de basis aandacht besteed aan aanverwante thema's zoals pesten, gebruik social media en omgaan met genotmiddelen.
- Maar er zijn ook specifieke programma's die preventief voor alle leerlingen binnen het basisprogramma kunnen worden Een aantal scholen heeft inmiddels een eigen programma aangeschaft.
- Gastlessen zoals van HALT zijn mooie aanvulling op het structureel aanbod dat door de school zelf moet worden aangeboden. HALT stemt hun aanbod hier op af.
- Veel kinderen zijn lid van (sport)verenigingen. Zij kunnen ook een belangrijke taak vervullen in het vergroten van weerbaarheid en het bereiken van ouders.

GGD: JGZ en GB

- Gemeente neemt weerbaarheid mee in aanpak specifieke thema's zoals alcohol en drugs, voeding en seksualiteit (o.a. bij week van opvoeding 2015) en betreft hierbij diverse organisaties.
- Ouders worden wel betrokken bij diverse activiteiten maar respons is vaak gering. Zij zijn wel te verleiden door bijv. optredens / presentaties van de kinderen.
- De meeste basisscholen maken inhaalslag en zijn goed bezig met o.a. KIVA (antipestprogramma), Marietje Kessels, thema's zoals alcohol, keuzes maken.

ONIS, HALT, Novadic-Kentron

- HALT biedt 2x per jaar les naar keuze aan voor groep 8: o.a. groepsdruk en overlast rondom jaarwisseling. Aansluitend op wat er speelt op school.

Collectief selectief: voor risicokinderen en ouders

Ouders

- SOVA trainingen (benaming: praatgroepje) voor risicokinderen (groep 7) die bijv. gepest zijn. Wordt gegeven door 2 leerkrachten van b.s. Someren-Eind en S-Heide. Belangrijk omdat risicokinderen ook in andere situaties terecht kunnen komen waarin ze met pesten te maken kunnen krijgen. Door deze cursus heeft kind zich er op het V.O. goed doorheen kunnen slaan.

GGD: JGZ en GB

- JGZ is positief over de zorgteams op de scholen. Signalen worden hier met relevante partijen besproken.

	<p><i>ONIS, HALT, Novadic-Kentron</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Betrokken Onis bij project rondom ouderparticipatie BS de Diamant. Doordat er speciale taalklassen zijn, is de Diamant een school die extra inzet vraagt op het gebied van ondersteuning naar kinderen en ouders m.b.t. inburgeren en leren van de taal (= goed kunnen communiceren is een basis van weerbaar kunnen zijn). Samenwerking Jongerenwerk en Basisscholen als sprake is van 'groepsprobleempjes'.
<p>Individueel geïndiceerd: Voor kinderen met aandoening of in probleemsituatie</p>	<p><i>GGD: JGZ en GB</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Voor kinderen met een duidelijke diagnose (bijv. autisme) is er voldoende (veelal geïndiceerd aanbod op weerbaarheidstrajecten).
12 - 18 jaar	
<p>Collectief universeel: voor alle kinderen en ouders</p>	<p><i>Ouders</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Er zijn mooie voorbeelden van een positieve benadering met aandacht voor leren samenwerken, voor elkaar opkomen, elkaar helpen en de ander in zijn waarde laten. Mooi voorbeeld voor ouders is: kennismaking en afspraken maken in de 1ste klas V.O. (MAVO Nederweert) met alle ouders over zaken zoals alcoholgebruik. Er zijn geschikte vrijwilligers te vinden: begeleider c-elftal zonder instructie vooraf is zelf in staat (geweest) om afspraken te maken met de leden van het voetbalteam. <p><i>GGD: JGZ en GB</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Gemeente neemt weerbaarheid mee in aanpak specifieke thema's zoals alcohol en drugs, voeding en seksualiteit (o.a. bij week van opvoeding 2015) en betreft hierbij diverse organisaties. Ouders worden wel betrokken bij diverse activiteiten maar respons is vaak gering. Zij zijn wel te verleiden door bijv. optredens / presentaties van de kinderen. V.C. is erg goed bezig zowel met Zorgteam (Jeugdarts GGD betrokken) als de geschoolde pedagogische conciërges voor 1ste opvang probleempjes: laagdrempelig en goede relatie met kinderen en JGZ-ers. Jaarlijkse ouderavond V.C. heeft wel groot bereik en weerbaarheid wordt hier meestal goed in meegenomen. <p><i>ONIS, HALT, Novadic-Kentron</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Interactieve voorlichtingsmiddag social media en pesten: programma 'Over de streep' door ONIS en politie op V.C. N-K is goed in beeld bij beide locaties V.C., resulterend in gastlessen, ouderavonden en vergroten deskundigheid personeel Ouderavonden Varendonck College met veel aandacht voor weerbaarheid en versterken rol ouders in opvoeding. Groot bereik.
<p>Collectief selectief: voor risicokinderen en ouders</p>	<p><i>GGD: JGZ en GB</i></p> <ul style="list-style-type: none"> JGZ is positief over de zorgteams op de scholen. Signalen worden hier met relevante partijen besproken.

Risicogroepen en aanverwante thema's	
Anderstaligen, verstandelijke beperking, (v)echtscheiding, armoede, kindermishandeling, ...	
Collectief universeel: voor alle kinderen ouders	<p>Genotmiddelengebruik:</p> <ul style="list-style-type: none"> Gemeente voert al jaren integraal beleid met aandacht voor weerbaarheid. V.C Someren is al vele jaren goed bezig. Aandacht binnen basisscholen verschildt. Er zijn al mooie voorbeelden die aanslaan bij ouders en jongeren: Helder Theater V.C., Uit met ouders, vaderinterventie sportverenigingen, ouderavonden V.C. en basisscholen die aandacht besteden met ondersteuning ONIS / GGD / N-K. <p>Gebruik social media incl. sexting, pesten:</p> <ul style="list-style-type: none"> B.s. hebben mediatrainer / coach. Prodasscholen wisselen goede voorbeelden uit. Gastlessen V.C klas 2 door jongerenwerker en politie klas 2. GGD biedt elk jaar symposium aan op gebied van pesten, weerbaarheid, relatievorming op regioniveau. Enkele basisscholen doen mee met Week van de lentekriebels. <p>Rouwverwerking bij overlijden medeleerling en nazorg;</p> <ul style="list-style-type: none"> Scholen hebben ervaring met aanpak . Lotgenotengroepen gescheiden ouders / overleden ouders (door Marlies Heijligers) voor kinderen Prodasscholen DAS-gemeenten? <p>Gescheiden ouders</p> <ul style="list-style-type: none"> LEVgroep heeft aanbod gescheiden ouders en hun kinderen . <p>Integrale aanpak diverse thema's</p> <ul style="list-style-type: none"> Afstemming / samenwerking bij aanpak diverse thema's (alcohol, drugsoverlast, week van de opvoeding) vindt structureel plaats (o.a. via projectgroep LGB) of n.a.v. signalen. Gemeente neemt regie en volgt integrale aanpak intern en extern. HALT is sinds kort ook aangesloten.
Collectief selectief: voor risicokinderen en ouders	<p><i>ONIS, HALT, Novadic-Kentron</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Afstemming / samenwerking bij aanpak bij (acuut) probleem / signaal (bijv. drugsoverlast). Gemeente neemt regie. Korte lijnen, integrale aanpak intern en extern. Politie / BOA / opvoedondersteuners ook betrokken. N-K bij genoemde partners en gemeente in beeld, zie ook document: 'Sterke Netwerken' (2015): plan van aanpak lokale drugsproblematiek.
Individueel geïndiceerd: Voor kinderen met aandoening of in probleemsituatie	<p><i>ONIS, HALT, Novadic-Kentron</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Indien probleemgedrag jongeren wordt vastgesteld wordt niet alleen handhavend opgetreden maar ook individuele begeleiding geboden bijv. via de opvoedondersteuners. HALT biedt traject aan kinderen en ouders bij een overtreding van de jongeren (bijv. valse ID's). Somerense ouders voelen zich verantwoordelijk voor het probleem.

Bijlage 6. De minpunten: wat kan nog beter?

2,5 – 18 jaar	
Collectief universeel: voor alle kinderen ouders	<p><i>Opvoedondersteuners</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Jeugdsoos Comeet draait nog alleen met vrijwilligers. Maken geen deel uit van zorgteams. Hierdoor is er geen lijn meer naar hulpverlening / school voor signalen die vroegtijdig aandacht verdienen. <p><i>Dorpsondersteuner S-Heide</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • S-H is een klein dorp. Ons kent ons, weet elkaar te vinden en helpt elkaar. Maar kleine groep met wat afwijkend gedrag / gewoonten kan het wel moeilijk hebben. Doordat iedereen elkaar kent vindt men ook snel iets van elkaar. • Normbesef / het geweten van de jeugd: laat steeds vaker te wensen over. Ze zien / ervaren steeds minder grenzen. Geldt ook wel voor ouders bijv. bij sportvereniging. <p><i>Dorpsraad S-Eind</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ondanks alle positieve bevindingen m.b.t. verenigingen wordt opgemerkt dat zich wel steeds vaker incidenten voordoen bij o.a. verenigingen en kindervakantiewerk. Dit heeft bijv. te maken met het taalgebruik van jongeren dat steeds grover wordt, soms zelfs met bedreigingen. Maar door de overvloed aan informatie via social media krijgen jongeren ook steeds meer prikkels waar ze niet allemaal mee kunnen omgaan. • Handhaving van de leeftijdsgrens voor alcohol in sportkantines kan beter. • Het thuis (in)drinken blijft een groot probleem. Nu kinderen niet meer zo makkelijk naar de kroeg kunnen, zijn nog te veel ouders bereid om ze thuis te laten drinken. Supermarkten zijn steeds strenger geworden maar alcohol wordt dan door de ouders zelf ingekocht. <p><i>ONIS, HALT, Novadic-Kentron</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Buurtsportwerk is nog niet beschikbaar in Someren. Belangrijk om ook verenigingen te betrekken / ondersteunen bij thema versterken weerbaarheid • Diverse organisaties / scholen hebben aanbod maar ieder met een eigen / andere benadering
Collectief selectief: voor risicokinderen en ouders	<p><i>Ouders</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Drempels naar beschikbare hulpverlening: hoe deze te verlagen, zeker van belang voor kinderen. • Herkenning van situaties die om (preventief / vroegtijdig) ingrijpen vragen. <p><i>Opvoedondersteuners</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Opvoedondersteuners zijn nog onvoldoende toegerust / geschoold. Definiëren van de hulpvraag is geen probleem. Inzicht in wat er allemaal mogelijk is: ong. 50%. <p><i>Dorpsondersteuner S-Heide</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Contact met de huisartsen verloopt nog wat stroef. S-H heeft geen eigen

	<p>huisarts.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vraagverlegenheid van ouders. Dorpsondersteuner probeert laagdrempelig te zijn door zichtbaar te zijn op vele plekken in het dorp en wekelijks in de Bunt. Maar ouders met vragen vinden het lastig om deze te stellen. Dorpsondersteuner krijgt op dit moment dan ook nog niet zoveel specifieke op 'zorggerichte' vragen. Het kost tijd om hiervoor voldoende bekendheid en vertrouwen op te bouwen. <p>Onis, HALT, Novadic-Kentron</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kinderen met beperking / kwetsbaarheid die buiten Someren naar school gaan krijgen waarschijnlijk wel voldoende aanbod (collectief en individueel) maar vinden minder aansluiting in het dorp buiten schooltijd. • Mogelijkheden weerbaarheidstraining met fysieke component worden nog te weinig ingezet zoals Taekwondo http://www.tkdigers-asten.nl/ of http://www.jijendavesports.nl/pages/dave
<p>Individueel geïndiceerd: Voor kinderen met aandoening of in probleemsituatie</p>	<p><i>Opvoedondersteuners</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Er zijn veel mogelijkheden op het gebied van individuele trainingen en coaching trajecten m.b.t. het versterken van weerbaarheid binnen het particuliere circuit. Maar deze zijn alleen gratis als er een beschikking wordt afgegeven. Hierdoor wordt traject waarschijnlijk vaak te laat ingezet. Soms ook te 'zwaar' middel: risicokind komt hierdoor soms te snel in een 'zwaar' hulpverleningstraject. • Opvoedondersteuners hebben geen compleet beeld van het beschikbare aanbod in het particuliere circuit. Er is een Excel sheet met voorzieningen waarvoor je beschikking mag afgeven maar het is wel eens lastig om door de bomen het bos nog te zien. Werkwijze is nu vaak: googlen en Peel 6.1 bellen. • Ook onduidelijk hoe geldstromen voor de individuele trajecten lopen. Welke middelen hebben de scholen, de gemeente, ziektekostenverzekering??? <p><i>GGD: JGZ en GB</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Gemeente heeft voor kinderen met een indicatie contracten afgesloten via aanbesteding. Ouders hebben nu minder keuze in (soms) goedkopere alternatieven. • JGZ verwijst kinderen ook naar andere particuliere initiatieven waarmee zij goede ervaringen hebben en die voorheen wel werden vergoed. • Mensen zonder indicatie en die dit niet zelf kunnen betalen lopen risico dat ze later in de duurdere zorg komen. • Nazorg SOVA-training is vaak onvoldoende doordat IB-ers onvoldoende uren hebben en het voor een leerkracht lastig is om op te pakken. • Er wordt soms nog te snel opgeschaald in zorg. Vanuit O&O-er (maar ook huisarts) komen nauwelijks casussen terug naar de 0de lijn / JGZ. De wens om waar mogelijk te normaliseren komt zo waarschijnlijk in de knel. Voor doorverwijzen is het vaak goed om even het kind goed in beeld/kaart te brengen hoe is zijn hele ontwikkeling geweest wat is normaal wat niet. Deze stap wordt wel eens overgeslagen. <p><i>Dorpsondersteuner S-Heide</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Voor kinderen met zware lichamelijke beperking / kwetsbaarheid is er geen vrijetijdsbesteding binnen de gemeente. Bijv. voor kinderen in puberleeftijd wordt chillen met meiden onder elkaar wel gemist. Ook het vervoer voor deze kinderen is vaak een jaarlijks terugkerend probleem.

2,5 - 4 jaar

Collectief universeel:
voor alle kinderen
ouders

Kinderopvang

- Kinderdagverblijf is geen geregistreerde titel. Gastouders zetten nu soms onterecht bord in de tuin met deze titel. Dit kan naar ouders verkeerde verwachtingen wekken.
- Communicatie verloopt soms lastig met anderstalige ouders. Er wordt nu gebruik gemaakt van google translate (samen achter de computer).
- Kinderen van arbeidsmigranten (bijv. Polen) worden opgevangen bij gastouder in Someren-Heide. Geen mogelijkheid voor VVE, maar ook nadelig wat betreft integratie.

JGZ Zorgboog

- Door de nieuwe functie van opvoedondersteuner komt nog slechts deze medewerker op de vindplaatsen zoals KDV en kan daar ouders (met vragen) te ontmoeten en te helpen. Voorheen hadden ook de andere medewerkers Zorgboog mogelijkheden om laagdrempelig en preventief te werken.
- De opvoedondersteuner komt wel op deze vindplaatsen maar wordt opgeslokt door de 'zware' casussen met veelal multi-problematiek. Zij komt niet toe om signalen preventief op te pakken. JGZ Zorgboog zou dit kunnen maar heeft geen uren. Hun mogelijkheden worden nu niet meer optimaal benut.
- Weegtuurtje in S-Heide door vrijwilligers: geen afstemming met JGZ Zorgboog. Eventuele signalen / zorgen / -hulpvragen van ouders worden niet doorgegeven aan de JGZ (bijv. t.b.v. dossiervoering).

Collectief selectief:
voor risicokinderen
en ouders

Kinderopvang

- Signalering van problemen bij kinderen die bij gastouders verblijven vindt vaak pas plaats op de basisschool.
- Kinderen van ouders die zelf 'zorgmijders' zijn krijgen niet wat ze nodig hebben. Ouders volgen adviezen, niet op en gaan zelf elders 'shoppen' om gelijk te halen.
- Als je in zo'n situatie wilt doorpakken kan privacy een groot probleem zijn.
- Probleem: lastig als je ouder eigenlijk moet vragen als je probleem wilt bespreken.

JGZ Zorgboog

- Voorlichting Voor anderstaligen kan nog beter (Polen, woonwagenbewoners, vluchtelingen). Zij zeggen uit beleefdheid vaak 'ja ik begrijp het'.
- Homestart: aantal gezinnen zouden baat hebben bij een vrijwilliger die hen helpt om de eigen kracht als opvoeder te versterken eventueel samen met het eigen netwerk dat vergroot kan worden. Positieve ervaringen in Helmond en Venlo. In Asten-Someren zijn meer dan 10 jaar geleden pogingen gedaan maar er waren te weinig aanmeldingen. Inmiddels is het taboe op opvoedingsproblemen wat minder geworden.
- Voor kinderen onder de 4 jaar is SOVA e.d. nog niet nodig. Er zijn overigens wel ouders die zelf al etiketjes willen plakken op gedrag van hun kind.
- Afstemming en samenwerking met huisartsen: kan nog beter. Geldt zowel voor JGZ als de opvoedondersteuner. Gezamenlijke huisvesting

	<p>maakt het wel wat gemakkelijker.</p> <p><i>GGD: THK</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Veel 0-4 jarigen zijn niet in beeld doordat ze niet naar reguliere KDV gaan. Bijv. Poolse kinderen gaan naar opvang bij tomatenkweker. VVE indicatie via CB is soms lastig: geen vertrouwde omgeving. <p><i>ONIS, HALT, Novadic-Kentron</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Organisaties (Onis, HALT, GGD, N-K) bieden basisscholen afzonderlijk lessen aan. Van afstemming / doorlopende lijn is daardoor nauwelijks sprake. GGD en N-K werken wel al regelmatig samen.
<p>Individueel geïndiceerd: Voor kinderen met aandoening of in probleemsituatie</p>	<p><i>Kinderopvang</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Je bouwt intensieve band op met kind en ouder. Lastig als een kind het niet redt en naar andere opvang moet. Je bent benieuwd hoe het verder gaat. Soms krijg je te weinig terugkoppeling.
<p>4 - 12 jaar</p>	
<p>Collectief universeel: voor alle kinderen ouders</p>	<p><i>Ouders</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ouders worden nog te weinig betrokken bij preventief aanbod voor alle kinderen. Ouders zijn anderzijds ook moeilijk te motiveren tot deelname. • Protocollen op school zijn nog vaak te versnipperd. <p><i>Opvoedondersteuners</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Opvoedondersteuners op de basisscholen hebben hun handen vol aan complexe casussen waardoor ze te weinig tijd hebben om aanwezig te zijn op vindplekken waardoor ze vertrouwd gezicht worden en eerder kunnen inspringen op signalen van leerkrachten maar ook de kinderen en de ouders • Zorgteam op Ranonkel (Platooschool) wordt gemist. School heeft zorgstructuur zelf geregeld. Geen IB-ers maar alle leerkrachten zijn getraind in signalering, aanpak en verwijzing. Maar signalen worden niet snel gedeeld met opvoedondersteuners. Heeft te maken met co-financiering van opvoedondersteuners door gemeente en school. <p><i>Basisscholen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Op de meeste scholen zijn medewerkers getraind om de specifieke weerbaarheidsprogramma's uit te voeren, maar vaak ontbreken de uren / financiën om hen hiervoor vrij te maken. Hierdoor kan uitvoering stagneren. • Marietje Kessels is mooi programma maar hiervoor komt een extern deskundige de school in. In het verleden is dit programma op de meeste scholen uitgevoerd. Maar het is erg duur en werd gefinancierd met tijdelijke subsidies. • In totaal 24 uur opvoedondersteuning voor 6 basisscholen is veel te weinig. De opvoedondersteuners doen goed werk maar worden helemaal opgeslokt door casuïstiek en hebben geen tijd om ook met regelmaat op de scholen aanwezig te zijn en een bekend gezicht te worden, terwijl de school ook meebetaalt. Voorheen waren er bijv. opvoedspreekuren op school en schoolmaatschappelijk werk. Dit was meer zichtbaar en daardoor laagdrempeliger voor leerkrachten, ouders en kinderen. • Schoolpleinprogramma van jongerenwerkers was zinvol en preventief. Maar het resultaat was lastig meetbaar en is daardoor gestopt.

	<ul style="list-style-type: none"> • Veel (pest)problemen ontstaan vanuit social media gebruik. Signalen van digitaal pesten zijn erg lastig in beeld te krijgen. De scholen besteden hier zeker aandacht aan maar hier ligt vooral een rol bij de ouders. • Ouders betrekken op collectief niveau is en blijft lastig. <p><i>GGD: JGZ en GB</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Alcohol- en drugsvoorlichting vindt soms nog plaats op b.s. Het verdient aandacht om hierbij meer te focussen op keuzes maken, nee durven zeggen en het informeren van ouders. • Er wordt nog onvoldoende gebruik gemaakt van eenvoudige ondersteuning zoals chatfunctie voor jongeren met JGZ. Heeft meer bekendheid nodig via vindplaatsen Scholen zijn nog niet actief om Gezonde school te worden bijv. op sociaal-emotionele ontwikkeling. Enkele hebben wel subsidie Jeugdimpuls aangevraagd, maar deze zijn in de laatste ronde jammer genoeg afgewezen i.v.m. gewicht leerlingen. • Basisscholen worden soms teveel overvoerd met aanbod van verschillende organisaties. <p><i>ONIS, HALT, Novadic-Kentron</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Organisaties (Onis, HALT, GGD, N-K) bieden basisscholen afzonderlijk lessen aan. Van afstemming / doorlopende lijn is daardoor nauwelijks sprake. GGD en N-K werken wel al regelmatig samen. • HALT heeft geen ingang meer op Varendonck College. Wil graag aansluiten bij lessen social media die nu gegeven worden door Onis JW en buurtbrigadier • Buurtsportwerk is nog niet beschikbaar in Someren. Belangrijk om ook verenigingen te betrekken / ondersteunen bij thema versterken weerbaarheid • Diverse organisaties / scholen hebben aanbod maar ieder met een eigen / andere benadering
Collectief selectief: voor risicokinderen en ouders	<p><i>GGD: JGZ en GB</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Er worden op de meeste basisscholen geen SOVA / Kanjer / Rots en water trainingen 'light' meer aangeboden voor risicokinderen zonder indicatie. Hierdoor wordt nu waarschijnlijk sneller verwezen naar de dure particuliere trainingen waarmee gemeente contracten heeft afgesloten. Ouders hebben nu minder keuze in (soms) goedkopere alternatieven. Voorheen werden bepaalde succesvolle trainingen door kindercoaches wel vergoed.
12 - 18 jaar	
Collectief universeel: voor alle kinderen ouders	<p><i>Ouders</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ouders worden nog te weinig betrokken bij preventief aanbod voor alle kinderen. Ouders zijn anderzijds ook moeilijk te motiveren tot deelname. • Protocollen op school zijn nog vaak te versnipperd <p><i>GGD: JGZ en GB</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Er wordt nog onvoldoende gebruik gemaakt van eenvoudige ondersteuning zoals chatfunctie voor jongeren met JGZ. Heeft meer bekendheid nodig via vindplaatsen e.d.

	<ul style="list-style-type: none"> • V.C. is nog niet actief om Gezonde school te worden bijv. op sociaal-emotionele ontwikkeling. Terwijl ze waarschijnlijk wel al aan veel voorwaarden voldoen. • V.C. wordt soms teveel overvoerd met aanbod van verschillende organisaties <p><i>ONIS, HALT, Novadic-Kentron</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • HALT heeft geen ingang meer op Varendonck College. Wil graag aansluiten bij lessen social media die nu gegeven worden door Onis JW en buurtbrigadier
Risicogroepen en aanverwante thema's Anderstaligen, verstandelijke beperking, (v)echtscheiding, armoede, kindermishandeling, ...	
Collectief universeel: voor alle kinderen ouders	<p><i>Ouders</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Pestbeleid is theorie en soms nog lege huls als leerkrachten die het moeten uitvoeren er geen gevoel bij hebben / het onvoldoende uitdragen. Negatieve ervaring: signalen werden al op 1ste schooldag gemist door de mentor. • Voor verenigingen is het lastig om in te grijpen bij een pestprobleem, ook al is er een commissie voor. Hoe kun je door pakken en wie durft dat? • Voorlichting op V.O. (Asten). Te theoretisch en te incidenteel (1x per jaar) bijv. seksualiteit bij biologieles. Kies voor andere methodes zoals interactief Theater (bijv. Helder Theater voor alcohol op Varendonck College Someren) • Alcoholgebruik 18+ bij sportvereniging handhaven: erg lastig. Ouders zijn zich er wel bewust van, maar uitvoering geven aan regels is nog steeds lastig. <p><i>Dorpsondersteuner S-Heide</i></p> <p>Pestproblematiek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pestprotocol is aanwezig en wordt ook uitgedragen, maar het is afhankelijk van de leerkracht hoe het wordt toegepast. • Bij een pestprobleem zijn ouders soms verschillende meningen toegedaan. Soms lastig om er samen uit te komen. • Pestprobleem gaat soms ook via school naar vereniging. Er is nog onvoldoende afstemming / uitwisseling <p>Alcoholgebruik:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Overmatig alcoholgebruik blijft bestaan. Het inzicht van de jeugd in de gevolgen blijft beperkt, vooral wat betreft sterke drank. Verhoging leeftijdsgrens helpt daar niet bij als kinderen thuis mogen drinken. <p><i>Opvoedondersteuners</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Speerpunten die extra aandacht behoeven zijn 'social media' en 'vechtscheidingen'. Kinderen met een verstandelijke beperking vormen hierbij zeker een kwetsbare groep. Hulpverleners lopen vaak op hun achter. Kinderen kunnen goed omgaan met social media (incl. mobieltjes, facebook e.d.) maar overzien de risico's vaak niet.

	<p><i>GGD: JGZ en GB</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Alcohol blijft aandacht vragen: ouders zijn nog onvoldoende bewust van risico's en stellen te weinig regels: nog veel te veel (in)drinken thuis. • Drugs (incl. waterpijp) vraagt aandacht: kinderen gebruiken steeds meer maar zijn er bij de JGZ nog niet zo open over. Ouders zijn onwetend wat te doen en vaak ook angstig. • Pesten: Als kind 'hardnekkig/structureel' gepest wordt zijn ouders vaak niet tevreden met de gevolgde aanpak. <p><i>ONIS, HALT, Novadic-Kentron</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Voorlichting over alcohol en drugs blijft belangrijk maar moet zich op b.s. vooral richten op de ouders. Lastig omdat je ouders vooral kunt bereiken via (werkstukken / optredens) van de kinderen. Accent op b.s. daarom nog meer leggen op 'omgaan met verleidingen, keuzes maken, nee durven zeggen e.d.)
<p>Collectief selectief: voor risicokinderen en ouders</p>	<p><i>Ouders</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ouders van de pesters zijn niet altijd makkelijk benaderbaar. Neiging om probleemgedrag van hun eigen kind te ontkennen / af te zwakken. <p><i>JGZ Zorgboog</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Heel lastig om tijdens de contactmomenten op CB kindermishandeling te signaleren. Werkwijze is steeds meer vraaggericht (wat willen ouders laten zien / bespreken). Huisbezoek door verpleegkundige geeft soms onderbuikgevoelens. Maar wat hier mee te doen? Belangrijk dat op de KDV signalen worden herkend en met JGZ worden besproken. <p><i>GGD: JGZ</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • LEVgroep heeft aanbod gescheiden ouders en hun kinderen. Maar ouders worden hier niet altijd over geïnformeerd door bijv. leerkracht. <p><i>Onis, HALT, Novadic-Kentron</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Is Risicogroep: inburgeraars, arbeidsmigranten, vluchtelingen: zijn zij wel voldoende in beeld?

Bijlage 7. De stip op de horizon van een weerbare gemeenschap: de kansen voor verbetering

Na vaststelling en de plus- en minpunten is vervolgens in de (groeps)gesprekken uitgebreid stilgestaan bij de mogelijkheden om de weerbaarheid van de Somerense kinderen en hun ouders te versterken. Ook in de vragenlijsten voor de ouders en de organisaties is hiernaar gevraagd. Dit heeft meer dan 100 nieuwe of aanvullende kansen opgeleverd. Deze zijn samengevoegd in een uitgebreid overzicht. Zie hiervoor bijlage 5.

Bijeenkomst 3 november Samen op weg naar een weerbare gemeenschap

Het overzicht is gebruikt als basis voor een bijeenkomst op 3 november waarvoor alle betrokken organisaties zijn uitgenodigd. De 20 deelnemers hebben vervolgens verdeeld over de 3 leeftijdsgroepen een prioritering gemaakt. Uitgangspunt daarbij was te kiezen voor interventies en werkwijzen die een versterking zijn van het huidige aanbod, preventief kunnen worden ingezet maar ook zoveel mogelijk structureel kunnen worden ingebed.

Ook is een begin gemaakt met de uitwerking van deze prioriteiten. Vervolgens hebben de aanwezige organisaties een of meerdere kansen geadopteerd en is hen gevraagd om al dan niet gezamenlijk deze kansen nog wat verder uit te werken wat betreft benodigde randvoorwaarden.

	Collectief universeel: voor alle kinderen en/of ouders	Collectief selectief: voor risicokinderen en/of ouders	Individueel geïndiceerd: Voor kinderen met een aandoening of in probleemsituatie	Totaal
2,5 - 4	14 (5)	8 (4)	6 (2)	28
4 - 12	21 (3)	17 (2)	9 (1)	47
12- 18	19 (4)	15 (3)	9 (3)	43
Totaal	54 (12 prioriteiten)	40 (9 prioriteiten)	24 (6 prioriteiten)	118 (27)

	Collectief universeel: voor alle kinderen en/of ouders	Collectief selectief: voor risicokinderen en/of ouders	Individueel geïndiceerd: Voor kinderen met aandoening of in probleemsituatie
2,5 – 4 jaar incl. risicogroepen* Roosje Verhees, Nul4das Verhoeven, Speeldoos Ingeborg Veurman, Zorgboog Stefanie Kreike, coördinator CJG Gespreksleider: Kim Ensink Risicogroepen Anderstaligen, Verstandelijke beperking, (V)echtscheiding, Armoede, Kindermishandeling	1. Meer uren voor JGZ 0-4 om meer zichtbaar te zijn op vindplekken (Zorgboog)	1. Voorleesexpres: vrijwilligers worden getraind om thuis bij kinderen met taalachterstand voor te lezen (De Speeldoos)	1. Meer aandacht binnen de intake voor de thuissituatie als mogelijke oorzaak probleem kind (De Speeldoos, NulVierDas)
	2. Meer uren voor JGZ 0-4 om signalen te vertalen in collectieve preventieve activiteiten (Zorgboog)	2. Onderzoek of opvang via de geregistreerde kinderopvang (incl. VVE) een positief effect heeft op het ontstaan van problemen op latere leeftijd	2. Uitbreiding aanbod m.b.t. vechtscheidingen (voor kwetsbare kinderen met laag IQ) (CJG)
	3. Meer uren voor JGZ 0-4 zodat JGZ-ers deel preventieve collectieve taken opvoedondersteuner kunnen overnemen (De Speeldoos, Zorgboog, CJG)	3. Multidisciplinair overleg met iedereen die te maken heeft met kinderen (casusbespre-king) incl. huisarts naar voorbeeld ouder-kind cluster Brandevoort. (Herkansing: allen)	3. Opvoedondersteuners willen meer inzicht in mogelijkheden voor individueel ondersteuningsaanbod voor ouders en kinderen in particulier circuit
	4. Skypespreekuur naar voorbeeld Zuidzorg: digitaal spreekuur door eigen arts / verpleegkundige	4. Homestart (Humanitas) naar voorbeeld gemeente Helmond	4. Meer aandacht voor signalering en opsporing kindermishandeling door betere afstemming met o.a. vindplaatsen zoals KDV
	5. Meer afstemming Zorgboog en dorpsondersteuner S-Heide i.v.m. weegtuurtje S-heide	5. Meer aandacht voor signalering problemen (anderstalige) kinderen m.b.t. weerbaarheid / taalachterstand bij gastouders of via werkgevers arbeidsmigranten (NulVierDas)	5. Meer aandacht voor kinderen van ouders die zelf 'zorgmijders' zijn. Ouders volgen adviezen, die niet in hun straat passen, niet op en gaan zelf elders 'shoppen'. Als je wilt doorpakken kan privacy een groot probleem zijn. (Herkansing: allen)
	6. Maak KDV meer bekend met bestaande programma's om weerbaarheid te versterken	6. Leer van de wijze waarop in Someren (op school, bij de vereniging, in de buurt ..) wordt omgegaan met rouwverwerking bij overlijden kind.	6. Meer terugkoppeling als een kind het niet redt op KDV en naar andere opvang moet.
	7. Mogelijkheden nagaan om binnen de kinderopvang te beginnen met thema's zoals gebruik social media, pesten, keuzes maken tussen gezond en ongezond gedrag (De Speeldoos)	7. Maak voor iedereen inzichtelijk wat de route is van signaleren naar acteren m.b.t. sociaal emotionele ontwikkeling. Train de leiding: hoe pak je dat aan en bij wie kun je terecht.	

	8. Zorg voor beschikbaarheid tolk bij oudergesprekken anderstaligen (NulVierdas)	8. Maak signalen- en routekaart op het gebied van sociale weerbaarheid kinderen en hun ouders en maak gebruikers hiermee vertrouwd (<i>niet geprioriteerd maar wel geadopteerd Zorgboog</i>)	
	9. Meer advisering door CB bij voorlichting naar ouders, over vorm van opvang (KDV, gastouder of het kind thuis), het best bij het kind past.		
	10. Kennis maken van dorpsondersteuner S-Heide met de opvoedondersteuners	Scholing en deskundigheidsbevordering voor opvoedondersteuners en andere professionals op thema's zoals (v)echtscheidingen...(CJG + NulVierDas)	
Algemene opmerkingen en bevindingen	<ul style="list-style-type: none"> • Problemen als gevolg van geringe weerbaarheid is van alle tijden. Ook vroeger toen de ouders zelf nog op school zaten, kwamen er problemen uit voort bijv. op het gebied van pesten. De aandacht en aanpak was in die tijd nog heel anders en liet zeker regelmatig (bijv. op school) te wensen over. Inmiddels is er meer aandacht op school, bij de vereniging e.d. Maar het lukt nog lang niet altijd om alle goede voornemens / afspraken daadwerkelijk in praktijk te brengen. Het succes valt of staat met het geloof en de overtuiging van degenen (docent, begeleider, ouder, hulpverlener ..) die het beleid, de regels, de lessen en de hulp moet uitdragen en toe passen. Er zijn nog teveel situaties waarin dit niet lukt of in het geheel niet gebeurt. • Je kunt al op jonge leeftijd aan kinderen zien of ze gevoelig zijn voor groepsdruk /gemakkelijk beïnvloedbaar zijn. Ouders zien verschillen tussen hun kinderen. • Je kunt vaak ook aan andere kinderen zien of ze onvoldoende assertief zijn of zich juist te weinig kunnen inleven in de gevoelens van andere kinderen. Als het met een jongere mis gaat is de omgeving vaak niet verbaasd: 'we hebben het zien aankomen'. Maar wat doe je met deze signalen? Bijv. als begeleider van een sportteam heb je in de gaten dat iemand het moeilijk heeft. Jongeren en ouders die voldoende weerbaar zijn zullen proberen om dit te bespreken met de jongere zelf of met de 'vertrouwens' commissie van de vereniging. Maar wanneer en hoe moet een signaal bij de zorgverlening terecht komen zoals bij school via het zorgteam? Dit vraagt om een 'Weerbare gemeenschap' • Aandacht voor weerbaarheid is in deze tijd erg belangrijk gezien de snelle ontwikkelingen op het gebied van social media, normvervaging, mondigheid die kan doorslaan in 'alles moet gezegd mogen worden' en de hoge verwachtingen die aan kinderen worden gesteld. • Kinderen met een beperking / aandoening (bijv. autisme, ADHF, hoog-sensitief) hebben het extra lastig en afhankelijk van het inzicht en het begrip van zijn / haar omgeving • De opvoedondersteuner komt wel op vindplaatsen maar worden opgeslokt door de 'zware' casussen met veelal multi-problematiek. Zij komen niet toe om signalen die middels preventieve aanpak opgepakt zouden moeten worden. JGZ Zorgboog zou dit kunnen maar heeft hiervoor geen uren <p>De mening van Zorgboog op dit punt is dan ook dubbel: enerzijds is opvoedondersteuner laagdrempeliger dan voorheen jeugdzorg.</p>		

Anderzijds worden de mogelijkheden van de JGZ 0-4 om signalen preventief op te pakken nu niet meer optimaal benut.

- S-H is een klein dorp. Ons kent ons, weet elkaar te vinden en helpt elkaar. Maar kleine groep met wat afwijkend gedrag / gewoonten kan het wel moeilijk hebben. Doordat iedereen elkaar kent vindt men ook snel iets van elkaar.
- Vraagverlegenheid van ouders. Dorpsondersteuner probeert laagdrempelig te zijn door zichtbaar te zijn op vele plekken in het dorp en wekelijks in de Bunt. Maar ouders met vragen vinden het lastig om deze te stellen.
- Contact dorpsondersteuner met de huisartsen verloopt nog wat stroef. S-H heeft ook geen eigen huisarts.
- Dorpsondersteuner S-Heide vindt het lastig dat ze een eenmansfunctie heeft en niet met anderen kan sparren over aanpak van bepaalde thema's signalen en problemen.

	Collectief universeel: voor alle kinderen en/of ouders	Collectief selectief: voor risicokinderen en/of ouders	Individueel geïndiceerd: Voor kinderen met aandoening of in probleemsituatie
<p>4 – 12 jaar incl. risicogroepen*</p> <p>Lies van de Bogaart: b.s. Vonder Femke Verhaaren, b.s. Vonder + S-H Mariëlle v. Rijt, b.s. Rendal Ans Kunen, Leerrijk IB-er Laika Cortenbach, Ranonkel Rida van Kan, Brigantijn IB-er Opvoedondersteuner Esther Spiertz, JGZ</p> <p>Gespreksleider: Ellen van Bree</p> <p>Risicogroepen Anderstaligen, Verstandelijke beperking, (V)echtscheiding, Armoede, Kindermishandeling</p>	<p>1. Zorg dat elke school een specifiek (trainings)programma aanbiedt voor het versterken van sociale weerbaarheid in de bovenbouw zoals Rots en water, Marietje Kessels...</p>	<p>1. Neem SOVA-training voor risicokinderen standaard op in het programma van de school</p>	<p>1. Meer aandacht bij de analyse van een probleem van een kind voor de thuissituatie als mogelijke oorzaak van dit probleem</p>
	<p>2. Zorg voor meer voorlichting voor en opvoeding van ouders m.b.t. gebruik social media en het signaleren van digitaal pesten</p>	<p>2. Zet preventief in op echt / vechtscheidingen</p>	<p>2. Videohometraining light voor 4-12 jarigen</p>
	<p>3. Breid uren opvoedondersteuner uit zodat deze op school bekend / vertrouwd gezicht wordt en laagdrempelig is voor vragen van personeel, kinderen en ouders (2x)</p>	<p>3. Zorg voor continuïteit en vervanging van opvoedondersteuners zodat scholen hun taken niet hoeven over te nemen.</p>	<p>3. Breid aanbod m.b.t. vechtscheidingen voor kwetsbare kinderen met laag IQ uit</p>
	<p>4. Betrek verenigingen bij thema en geef de opvoedondersteuners een rol binnen de (sport)vereniging met veel jeugdleden</p>	<p>4. De drempel om aan te kloppen voor hulp moet kleiner worden. Biedt ondersteuning laagdrempelig aan (ook op school)</p>	<p>4. Geef opvoedondersteuners meer inzicht in mogelijkheden voor individueel ondersteuningsaanbod voor ouders en kinderen in particulier circuit</p>
	<p>5. Maak jongerenwerk zichtbaar op de basisscholen</p>	<p>5. Biedt op elke school een kinderspreekuur aan door opvoedondersteuner met een vertrouwd gezicht</p>	<p>5. Benut de mogelijkheden van weerbaarheids-training/coaching/begeleiding met fysieke component zoals Taekwando</p>
	<p>6. Kennis maken van dorpsondersteuner S-Heide met de opvoedondersteuners</p>	<p>6. Zorg voor meer bekendheid en eerdere en betere werving voor Kick-start@voorheen zomercursus)</p>	<p>6. Piep de muis: programma voor kinderen in de knel bijv. bij vecht/echtscheiding, armoede, andere gezinsproblemen maar ook voor risicokinderen arbeids-migranten en vluchtelingen</p>

	7. Betrek iedereen (klas, team, vriendengroep) bij de aanpak van een pestprobleem en maak iedereen verantwoordelijk voor het ontstaan	7. Scholing en deskundigheidsbevordering voor opvoedondersteuners op thema's zoals (v)echtscheidingen en social media	7. Voorzie aanbod 'Overgewicht' zoals: fitkids van component 'weerbaarheid'. Maak het laagdrempeliger maken door het ook binnen school aan te bieden bijv. m.b.v. buurtsportcoach (met MRT)
	8. Integreer protocollen, vertaal deze naar duidelijke regels / afspraken en draag deze samen (ouders, kinderen, verenigingen, scholen, kinderopvang, gemeente) uit	8. Pak een pestprobleem zo snel mogelijk grondig aan en zorg dat het zich niet voortzet bij andere settings (bijv. van school naar vereniging).	8. Voorkom onnodig opschalen naar dure zorg door JGZ te betrekken bij verwijzingen. Zij hebben in beeld hoe is de ontwikkeling geweest
	9. Volg de zelfde lijn, op school, vereniging, thuis. Kinderen kunnen in elke situatie andere normen / regels hanteren. Goed voorbeeld is de vreedzame school en de vreedzame wijk.	9. Biedt workshop 'Omgaan met ander gedrag' aan verenigingen bijv. met tussenkomst van dorpsondersteuner naar voorbeeld S-Heide	
	10. Betrek ouders overal bij ook al komen ze niet altijd bij preventief aanbod voor alle kinderen.	10. Maak voor iedereen inzichtelijk wat de route is van signaleren naar acteren: hoe pak je dat aan en bij wie kun je terecht. Biedt dit ook aan voor ouders (bijv. workshop signalering)	
	11. Leer kinderen al vroeg om te gaan met diversiteit	11. Overtuig ouders van het belang voor hun gepeste kind om een weerbaarheidskursus te volgen. Benut JGZ om ouders uit te leggen waarom ook het gepeste kind hulp nodig heeft	
	12. Overtuig ouders van het belang voor hun gepeste kind om een weerbaarheidskursus te volgen	12. Benut mogelijkheden van weerbaarheids-training/coaching/begeleiding met fysieke component zoals Taekwando voor kinderen met kwetsbaarheid	
	13. Draag positieve voorbeelden over aan collega's zoals vriendenklas, kanjerboom	13. Heb extra aandacht voor aansluiting buiten schooltijd van kinderen met beperking / kwetsbaarheid die buiten Someren naar school gaan.	

	14. Creëer meer afstemming en samenwerking tussen organisaties (ONIS, HALT, GGD, N-K...) in aanbod naar basisscholen	14. Krijg de doelgroep inburgeraars, arbeidsmigranten, vluchtelingen beter in beeld	
	15. Stel weerbaarheidscoördinator aan: t.b.v. overzicht wat er gebeurt en wat (ondersteunings)mogelijkheden zijn	15. Biedt (aangepast) aanbod aan kinderen van nieuwkomers in het algemeen incl. nieuwe (taal)klas b.s. Diamant	
	16. Train jongerenwerk op programma Rots en Water en dit op elke school laten uitvoeren		
	17. Leg accent bij voorlichting over alcohol en drugs op b.s. vooral op 'omgaan met verleidingen, keuzes maken, nee durven zeggen e.d. en vooral richten op de ouders.		
	18. Maak meer gebruik van fysieke elementen bij programma's om weerbaarheid te versterken.		
	19. Geef meer bekendheid aan eenvoudige mogelijkheden voor ondersteuning zoals chatfunctie voor jongeren met JGZ. Heeft meer bekendheid nodig via vindplaatsen e.d.		
	20. Beloon structurele aandacht voor weerbaarheid / sociaal emotionele ontwikkeling door het behalen van het vignet Gezonde school		
	21. Voer themaweken over voeding en liefde opnieuw in		
Algemene opmerkingen / bevindingen basisscholen	<ul style="list-style-type: none"> • Sluit aan op wat er op school al is! Maak keuzes vanuit visie die voor langere termijn zinvol en houdbaar is! Communiceer over aanpak • Het moet duidelijker worden welke route bewandeld moet worden om zaken preventief aan te pakken. Zorg daarbij voor uitwisseling van activiteiten en ervaringen. • Scholen vinden het thema 'versterken van weerbaarheid' zeker zinnig en hebben ook ideeën en wensen wat betreft het ideaal plaatje, maar enkele scholen zijn bang dat dit onbetaalbaar is. Gemeentelijk budget van € 45.000,- zal hiervoor zeker te weinig zijn. • Preventieprogramma's worden vaak gestart op projectbasis met geld vanuit tijdelijke subsidies of potjes. Resultaten zijn moeilijk meetbaar! Structurele inbedding blijft daarom te vaak uit. Scholen hebben hier veel moeite mee. Enkele directeuren zijn bang dat het met dit initiatief dezelfde kant op gaat en hebben er daarom ook moeite mee om hier energie in te steken. 		

	<ul style="list-style-type: none"> • Daarnaast heeft de gemeente de laatste jaren de nodige taken weg bezuinigd a.g.v. veranderde taakstelling andere financieringsstromen. • Er wordt veel te veel bij de school neergelegd: sommige taken horen bij ouders en / of verenigingen. • Meeste kinderen hebben op specifiek / universeel aanbod gehad. Verschilt van elkaar maar geen probleem om op V.C. op door te pakken.
<p>Algemene opmerkingen / bevindingen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Problemen als gevolg van geringe weerbaarheid is van alle tijden. Ook vroeger toen de ouders zelf nog op school zaten, kwamen er problemen uit voort bijv. op het gebied van pesten. De aandacht en aanpak was in die tijd nog heel anders en liet zeker regelmatig (bijv. op school) te wensen over. Inmiddels is er meer aandacht op school, bij de vereniging e.d. Maar het lukt nog lang niet altijd om alle goede voornemens / afspraken daadwerkelijk in praktijk te brengen. Het succes valt of staat met het geloof en de overtuiging van degenen (docent, begeleider, ouder, hulpverlener ..) die het beleid, de regels, de lessen en de hulp moet uitdragen en toe passen. Er zijn nog teveel situaties waarin dit niet lukt of in het geheel niet gebeurt. • Je kunt al op jonge leeftijd aan kinderen zien of ze gevoelig zijn voor groepsdruk /gemakkelijk beïnvloedbaar zijn. Ouders zien verschillen tussen kinderen. • Je kunt vaak ook aan andere kinderen zien of ze onvoldoende assertief zijn of zich juist te weinig kunnen inleven in de gevoelens van andere kinderen. Als het met een jongere mis gaat is de omgeving vaak niet verbaasd: 'we hebben het zien aankomen'. Maar wat doe je met deze signalen? Bijv. als begeleider van een sportteam heb je in de gaten dat iemand het moeilijk heeft. Jongeren en ouders die voldoende weerbaar zijn zullen proberen om dit te bespreken met de jongere zelf of met de 'vertrouwens' commissie van de vereniging. Maar wanneer en hoe moet een signaal bij de zorgverlening terecht komen zoals bij school via het zorgteam? Dit vraagt om een 'Weerbare gemeenschap' • Aandacht voor weerbaarheid is in deze tijd erg belangrijk gezien de snelle ontwikkelingen op het gebied van social media, normvervaging, mondigheid die kan doorslaan in 'alles moet gezegd mogen worden' en de hoge verwachtingen die aan kinderen worden gesteld. • Kinderen met een beperking / aandoening (bijv. autisme, ADHF, hoog-sensitief) hebben het extra lastig en afhankelijk van het inzicht en het begrip van zijn / haar omgeving • Normbesef / het geweten van de jeugd: laat steeds vaker te wensen over. Ze ervaren steeds minder grenzen. Geldt ook wel voor ouders bijv. bij vereniging. • Ondanks alle positieve bevindingen m.b.t. verenigingen wordt opgemerkt dat zich wel steeds vaker incidenten voor doen bij o.a. verenigingen en kindervakantiewerk. Dit heeft bijv. te maken met het taalgebruik van jongeren dat steeds grover wordt soms zelfs met bedreigingen. Maar door de overvloed aan informatie via social media krijgen jongeren ook steeds meer prikkels waar ze niet allemaal mee kunnen omgaan. • Aanpak pestproblematiek b.s.. <ul style="list-style-type: none"> - Pest protocol is aanwezig en wordt ook uitgedragen. Maar het is afhankelijk van de leerkracht hoe het wordt toegepast. - Signalen worden nog niet altijd tijdig opgepakt - Bij een pestprobleem staan ouders hier ook verschillend in. Soms lastig om er samen uit te komen. - Pestprobleem gaat soms ook via school naar vereniging. Onvoldoende afstemming / uitwisseling • Leer van de wijze waarop in Someren (op school, bij de vereniging, in de buurt ..) wordt omgegaan met rouwverwerking bij overlijden kind. Op zo'n moment is Someren een toonbeeld van een 'Weerbare gemeenschap'. Hierbij is geen sprake (meer) van een taboe.

	Collectief universeel: voor alle kinderen en/of ouders	Collectief selectief: voor risicokinderen en/of ouders	Individueel geïndiceerd: Voor kinderen met aandoening of in probleemsituatie
<p>12- 18 jaar incl. risicogroepen*</p> <p>Antonie van Vugt , VC Lisette van Hugten, O&O Mathijs de Croon N-K (4-18) Chantal van Koert, Onis Yvonne v.d. Zanden, HALT Elle van Esch, ouder kind 12 jaar Peter Thijs, VC</p> <p>Gespreksleider: Karin Spijkers</p> <p>Risicogroepen Anderstaligen, Verstandelijke beperking, (V)echtscheiding, Armoede, Kindermishandeling</p>	<p>1. Betrek HALT bij gastlessen op VC over social media door jongerenwerk en politie. (2x) (HALT)</p>	<p>1. Mindfulness aanbieden aan risico leerlingen</p>	<p>1. Meer mogelijkheden / financiële middelen om aantal dagdelen 'lesprogramma' buiten de school uit te breiden voor sommige leerlingen (3x)</p>
	<p>2. Geef dorpsondersteuner (S-Eind) ook rol bij signalering / verwijzing problemen weerbaarheid (via burgers) en gebruik buurtpreventieproject als voorbeeld</p>	<p>2. NLP (= Neuro Linguïstisch Programmameren) aanbieden aan risico leerlingen</p>	<p>2. Meer 'aangepaste' stageplekken met extra begeleiding voor kinderen met een (gedrags) probleem / beperking (moeilijk plaatsbaar) (4x) (VC)</p>
	<p>3. Kennis maken van dorpsondersteuner S-Heide met de opvoedondersteuners (1x)</p>	<p>3. Faalangstreductietraining voor examenvrees aanbieden aan risico leerlingen</p>	<p>3. Kortere lijnen tussen (zorgteam) VC en Jeugd- en gezinswerker / veiligheidshuis. Deze staan nog teveel op afstand als zij bij moeilijke situaties nodig zijn. (1x)</p>
	<p>4. Maak weerbaarheid een onderdeel bij voorlichting over seksualiteit en alcohol/drugs (1x)</p>	<p>4. Ondersteuningsmogelijkheden binnen de gemeenten moeten zichtbaarder / bekender worden</p>	<p>4. Activiteiten voor pubers met een (lichamelijke) beperking binnen de gemeente: bijv. lekker samen chillen (1x)</p>
	<p>5. Blijf aandacht besteden aan alcoholgebruik jongeren op school, horeca, sportvereniging etc. (5x) (HALT, N-K, ouder, VC?)</p>	<p>5. Zet preventief in op echt / vechtscheidingen. (1x)</p>	<p>5. Breid aanbod m.b.t. vechtscheidingen voor kwetsbare kinderen met laag IQ uit</p>
	<p>6. Zorg dat alle kinderen een weerbaarheidstraining krijgen (preventief) (3x) (Onis, VC, ouder)</p>	<p>6. Zorg voor continuïteit en vervanging van opvoedondersteuners zodat scholen hun taken niet hoeven over te nemen (2x)</p>	<p>6. Geef opvoedondersteuners meer inzicht in mogelijkheden voor individueel ondersteuningsaanbod voor ouders en kinderen in particulier circuit incl. financiering / indicatiestelling.(1x)</p>

	7. Betrek iedereen (klas, team, vriendengroep) bij de aanpak van een pestprobleem en maak iedereen verantwoordelijk voor het ontstaan	7. Pak een pestprobleem zo snel mogelijk grondig aan en zorg dat het zich niet voortzet bij andere settings (bijv. van school naar vereniging). (4x) (herkansing Onis)	7. Benut de mogelijkheden van weerbaarheids-training / coaching / begeleiding met fysieke component zoals voor individuele trajecten (3x)
	8. Integreer protocollen, vertaal deze naar duidelijke regels / afspraken en draag deze samen (ouders, kinderen, verenigingen, scholen, kinderopvang, gemeente) uit	8. Aanbieden van de workshop 'Omgaan met ander gedrag' aan verenigingen bijv. met tussenkomst van dorpsondersteuner naar voorbeeld S-Heide	8. Voorzie aanbod 'Overgewicht' zoals: fitkids van component 'weerbaarheid'. Maak het laagdrempeliger maken door het ook binnen school aan te bieden bijv. m.b.v. buurtsportcoach (met MRT) (1x)
	9. Volg de zelfde lijn, op school, vereniging, thuis. Kinderen kunnen in elke situatie andere normen / regels hanteren. Goed voorbeeld is de vreedzame school en de vreedzame wijk.	9. Leer van de wijze waarop in Someren (op school, bij de vereniging, in de buurt ..) wordt omgegaan met rouwverwerking bij overlijden kind	9. Voorkom onnodig opschalen naar dure zorg door JGZ te betrekken bij verwijzingen. Zij hebben in beeld hoe is de ontwikkeling geweest
	10. Betrek ouders overal bij ook al komen ze niet altijd bij preventief aanbod voor alle kinderen. (1x)	10. Maak voor iedereen inzichtelijk wat de route is van signaleren naar acteren: hoe pak je dat aan en bij wie kun je terecht. (6x) (N-K, CJG)	
	11. Leer kinderen al vroeg om te gaan met diversiteit (2x)	11. Overtuig ouders van het belang voor hun gepeste kind om een weerbaarheids cursus te volgen.	
	12. Organiseer kennismakingsavond ouders klas 1 VO over het (samen) maken van afspraken over en omgaan met de verleidingen waar hun kinderen mee te maken kunnen krijgen. (1x)	12. Benut mogelijkheden van weerbaarheids-training/coaching/begeleiding met fysieke component zoals Taekwondo voor kinderen met kwetsbaarheid (2x)	
	13. Kom tot een afgestemd aanbod op weerbaarheid en aanverwante thema's	13. Biedt fysieke en mentale training aan voor kwetsbare meiden in de Comeet door buurtsportwerk en jongerenwerk. (4x) (Onis)	

	14. Stel weerbaarheidscoördinator aan: t.b.v. overzicht wat er gebeurt en wat (ondersteunings)mogelijkheden zijn (1x) (Herkansing N-K uitvoering CJG?)	14. Heb extra aandacht voor aansluiting buiten schooltijd van kinderen met beperking / kwetsbaarheid die buiten Someren naar school gaan. (1x)	
	15. Betrek / ondersteun ook verenigingen bij thema versterken weerbaarheid.	15. Krijg de doelgroep inburgeraars, arbeidsmigranten, vluchtelingen beter in beeld (1x)	
	16. Maak meer gebruik van fysieke elementen bij programma's om weerbaarheid te versterken. (1x)		
	17. Drugs (incl. waterpijp) vraagt aandacht: kinderen gebruiken steeds meer maar zijn er bijv. bij JGZ nog niet zo open over. Ouders zijn onwetend wat te doen en vaak ook angstig (2x)		
	18. Geef meer bekendheid aan eenvoudige mogelijkheden voor ondersteuning zoals chatfunctie voor jongeren met JGZ. Heeft meer bekendheid nodig via vindplaatsen e.d.		
	19. Beloon een structurele aandacht voor weerbaarheid / sociaal emotionele ontwikkeling door het behalen van het vignet Gezonde school		
<ul style="list-style-type: none"> • Problemen als gevolg van geringe weerbaarheid is van alle tijden. Ook vroeger toen de ouders zelf nog op school zaten, kwamen er problemen uit voort bijv. op het gebied van pesten. De aandacht en aanpak was in die tijd nog heel anders en liet zeker regelmatig (bijv. op school) te wensen over. Inmiddels is er meer aandacht op school, bij de vereniging e.d. Maar het lukt nog lang niet altijd om alle goede voornemens / afspraken daadwerkelijk in praktijk te brengen. Het succes valt of staat met het geloof en de overtuiging van degenen (docent, begeleider, ouder, hulpverlener ..) die het beleid, de regels, de lessen en de hulp moet uitdragen en toe passen. Er zijn nog teveel situaties waarin dit niet lukt of in het geheel niet gebeurt. • Je kunt al op jonge leeftijd aan kinderen zien of ze gevoelig zijn voor groepsdruk /gemakkelijk beïnvloedbaar zijn. Ouders zien verschillen tussen hun kinderen. • Je kunt vaak ook aan andere kinderen zien of ze onvoldoende assertief zijn of zich juist te weinig kunnen inleven in de gevoelens 			

van andere kinderen. Als het met een jongere mis gaat is de omgeving vaak niet verbaasd: 'we hebben het zien aankomen'. Maar wat doe je met deze signalen? Bijv. als begeleider van een sportteam heb je in de gaten dat iemand het moeilijk heeft. Jongeren en ouders die voldoende weerbaar zijn zullen proberen om dit te bespreken met de jongere zelf of met de 'vertrouwens' commissie van de vereniging. Maar wanneer en hoe moet een signaal bij de zorgverlening terecht komen zoals bij school via het zorgteam? Dit vraagt om een 'Weerbare gemeenschap'

- Aandacht voor weerbaarheid is in deze tijd erg belangrijk gezien de snelle ontwikkelingen op het gebied van social media, normvervaging, mondigheid die kan doorslaan in 'alles moet gezegd mogen worden' en de hoge verwachtingen die aan kinderen worden gesteld.
- Kinderen met een beperking / aandoening (bijv. autisme, ADHF, hoog-sensitief) hebben het extra lastig en afhankelijk van het inzicht en het begrip van zijn / haar omgeving
- Normbesef / het geweten van de jeugd: laat steeds vaker te wensen over. Ze zien / ervaren steeds minder grenzen. Geldt ook wel voor ouders bijv. bij sportvereniging.
- Ondanks alle positieve bevindingen m.b.t. verenigingen wordt opgemerkt dat zich wel steeds vaker incidenten voor doen bij o.a. verenigingen en kindervakantiewerk. Dit heeft bijv. te maken met het taalgebruik van jongeren dat steeds grover wordt soms zelfs met bedreigingen. Maar door de overvloed aan informatie via social media krijgen jongeren ook steeds meer prikkels waar ze niet allemaal mee kunnen omgaan.
- De school is tevreden over de wijze waarop ze zelf aandacht besteedt aan collectief universeel en specifiek aanbod op het gebied van weerbaarheid en aanverwante thema's zoals social media, alcohol en drugs, pesten... Ook dit alles wordt betaald door de school. Kinderen hoeven dus niet zelf hulp in te kopen.
- Meeste kinderen hebben op B.S. specifiek / universeel aanbod gehad. Verschilt van elkaar maar geen probleem om hier op V.C. op door te pakken.
- Handhaving van de leeftijdsgrens voor alcohol in sportkantines laat nog wel eens te wensen over.
- Overmatig alcoholgebruik blijft bestaan. Het inzicht van de jeugd in de gevolgen blijft beperkt, vooral wat betreft sterke drank. Verhoging leeftijdsgrens helpt daar niet bij zeker als kinderen thuis mogen drinken. Dit blijft een groot probleem. Nu kinderen niet meer zo makkelijk naar de kroeg kunnen zijn nog te veel ouders bereid om ze thuis te laten drinken. Supermarkten zijn steeds strenger geworden maar alcohol wordt dan door de ouders zelf ingekocht.
- Op dit moment zijn er geen signalen van bijv. illegale drugshandel maar als dit zo is wordt samen gezocht naar een oplossing. Maar soms ontbreekt het nog wel eens aan middelen om echt in te kunnen grijpen. Dit vraagt misschien ook nog wat meer aandacht.
- Vraagverlegenheid van ouders. Dorpsondersteuner probeert laagdrempelig te zijn door zichtbaar te zijn op vele plekken in het dorp en wekelijks in de Bunt. Maar ouders met vragen vinden het lastig om deze te stellen.

Bijlage 8. Actieprogramma 2015-2016 Lokale aanpak drugsproblematiek

Team Veiligheid en Brandweezorg Asten-Someren in samenwerking met interne partners en ketenpartners

februari 2015

De analyse en het actieprogramma zijn tot stand gekomen in samenwerking met interne partners en ketenpartners op beleidsmatig en uitvoerend niveau.

Speelvelden en actoren

Waar/actor	Korte termijn aanpak	Wie, Initiatiefnemer (I)
		Samenwerking
1.Voortgezet Onderwijs en openbaar gebied	1.1. Extra toezicht en repressie	Politie (I), in samenwerking met BOA en VO
	1.2. Onderzoeken (on)mogelijkheden bestuursrechtelijke instrumenten en handhaving o.g.v. de APV	Gemeente Veiligheid (I), in samenwerking met Politie en VO
	1.3. Leergesprekken (preventiemedewerkers Novadic Kentron met jeugdige middelengebruikers)	Novadic Kentron (NK), in samenwerking met VO
	1.4. Aanwezigheid Novadic Kentron in Zorgadviesteam	VO (I), in samenwerking met NK
	1.5. Duidelijkheid in diversiteit zorgmeldingen en proces (bijv. signalen zorg voor jeugd, meldingen Veilig thuis)	Gemeente Welzijn (I)
	Lange termijn aanpak	Wie, Initiatiefnemer (I)
		Samenwerking
	1.7. deskundigheid- bevordering van docenten en ondersteunend personeel door Novadic Kentron	VO (I), in samenwerking met NK
	1.8. Preventiemedewerker Novadic Kentron in zorg/risicoklassen	VO (I), in samenwerking met NK
	1.9. Sociale kaart updaten	Gemeente Welzijn (I), in afstemming met VO en NK

	1.10. Preventie social media e.d. leerjaar 2 uitbreiden met leerjaar 1	VO (I), in samenwerking met Onis en Politie
	1.11. Afstemming schoolveiligheid, schoolveiligheidsplan, richtlijnen opstellen inzake incidenten (bijv. aantreffen drugs) en het doen van aangifte	Gemeente Veiligheid (I), in samenwerking met Politie en VO
Waar/actor	Korte termijn aanpak	Wie, initiatiefnemer (I)
		Samenwerking
2. Locaties openbaar gebied	2.1. Extra toezicht en repressie waar nodig	BOA (I), in samenwerking met Politie
	2.2. contact zoeken met jongeren (uit anonimiteit halen, gekend en gekend worden, signaleren)	Jongerenwerker (I), in samenwerking met BOA
	2.3. Outreachende preventie/straatwerk Novadic Kentron i.s.m. jongerenwerk, BOA en politie (incl. inzet NK Peers voor risicojongeren)	NK (I), in samenwerking met Coördinator CJG en Onis (i.c.m. 2.4)
	2.4. Novadic Kentron aansluiten bij JIB	Coördinator CJG (I), in samenwerking met NK (in combinatie met 2.3)
	2.5. Op maat buurt informeren middels brief met telefoonnummers, zodat buurtbewoners participeren door melden van overlast	Jongerenwerker (I) en BOA
	2.6. JIB aanpak voorzetten	Coördinator CJG (I), in samenwerking met jongerenwerker, BOA, Politie en gemeente Veiligheid (m.b.t. OOV/risicojongeren)
	Lange termijn aanpak	Wie
		Samenwerking
	Aanpak korte termijn kan doorlopen in lange termijn	
Waar/actor	Korte termijn aanpak	Wie, Initiatiefnemer (I)
		Samenwerking
3. Horeca en Jongerencentra	3.1. gesprek met Horeca m.b.t. verantwoordelijkheid drugsgebruik	Veiligheid (I) en Welzijn

	3.2. gesprek met jongerencentra m.b.t. bewustwording en verantwoordelijkheid drugsgebruik	Welzijn (I) en Veiligheid
	Lange termijn aanpak	Wie
		Samenwerking
	3.3. deskundigheidsbevordering vrijwilligers	Gemeente Welzijn (I), in samenwerking met jongerencentra, NK en Onis
	3.4 Project uitgaan, Alcohol & Drugs	Gemeente Welzijn (I), coördinator CJG, NK en Onis
Waar/actor	Korte termijn aanpak	Wie, Initiatiefnemer (I)
		Samenwerking
4. Thuisituatie, ouders		
	4.1 Advies-, consultatie- en voorlichtingsgesprekken door NK naast O&O, J&G, JB, JR indien gewenst in overleg met regievoerders	Gemeente Welzijn (I), in samenwerking met coördinator CJG, Peel 6.1 en NK
	Lange termijn aanpak	Wie
		Samenwerking
	4.3. Voorlichting en bewustwording van ouders en leerlingen d.m.v. thema-avond	Varendonck College (I), in samenwerking met coördinator CJG en NK
	Aanpak korte termijn kan doorlopen in lange termijn	
Waar/actor	Korte termijn aanpak	Wie, Initiatiefnemer (I)
		Samenwerking
5. Basisscholen	5.1. Contact leggen op bijeenkomst IB-ers (D)AS en/of directie overleggen	Gemeente Welzijn (I), in samenwerking met Politie en gemeente Veiligheid
	Lange termijn aanpak	Wie
		Samenwerking
	5.2. Voorlichting, bewustwording en deskundigheidsbevordering	Gemeente Welzijn (I), in samenwerking met NK, Onis, Politie en Basisscholen
	5.3. Mogelijkheid Vroegsignalering middels Zorgteam overleggen onderzoeken	Gemeente Welzijn (I) en Veiligheid in samenwerking met Basisscholen en Politie
	5.4. Afstemming schoolveiligheidsplannen	Gemeente Veiligheid (I), in afstemming met Politie, gemeente

		Welzijn en Basisscholen
	5.5. Mogelijkheid structureel aanbieden Weerbaarheid trainingen onderzoeken	Gemeente Welzijn
	5.6. Goede overgang van PO naar VO, zeker wanneer er zorgelijke signalen zijn	Gemeente Welzijn (I), in samenwerking met GGD en scholen
Waar/actor	Korte termijn aanpak	Wie, Initiatiefnemer (I)
		Samenwerking
6. Overigen	6.1. Verbinding met LGB, pragmatisch oppakken	Gemeente Welzijn (I), in afstemming met Politie en gemeente Veiligheid
	6.2. Match Mentor in zetten bij kwetsbare jeugdigen	Coördinator CJG (I), in samenwerking met Onis
	6.3. Onderzoeken of het mogelijk is om snel overzicht/inzicht te krijgen welke hulp of verplicht kader er in een gezin of bij een persoon zit, t.b.v. een efficiënte en effectieve probleem aanpak	Gemeente Welzijn (I), in afstemming met Veiligheid
	Lange termijn aanpak	Wie
		Samenwerking
	6.4. KOPP KVO aanbod van NK (kinderen van ouders met psychische stoornis of verslaving)	Gemeente Welzijn (I), in samenwerking met NK

Algemene aandachtspunten

Wat	Actie korte en lange termijn	Wie
7. Vroeg-signalering, Keten-afstemming	7.1. Kennismaking (school)O&O-ers en wijkagenten politie	Coördinator CJG (I), in afstemming met operationeel expert Politie
8. Bewustwording, deskundigheids-bevordering	Acties zijn opgenomen bij Speelvelden en actoren bovenstaand	
9. Signalering, Screening, opschaling	9.1. Monitoring proces afstemming en opschaling VO, school O&O, leerplichtambtenaar en politie	Gemeente Welzijn (I), in samenwerking met coördinator CJG, leerplichtambtenaar, Politie en Veiligheid

	9.2. Aandacht voor verbinding op alle niveaus van de WMO/Jeugd piramide door (lopende) acties (zoals bijv. Sociaal café en Sociaal Netwerk) en monitoring processen	Gemeente Welzijn (I), in afstemming met Veiligheid
	9.4. Samenwerking (afstemming en terugkoppeling) Politie en Sociaal domein verder optimaliseren	Gemeente Veiligheid (I), in samenwerking met Politie en Welzijn
10. Publiek domein	10.1. Overleg met Onis inzake rol jongerenwerk, straathoekwerk bij (criminele) jongeren	Gemeente Welzijn (I), in samenwerking met Veiligheid en Politie

Lopende processen

Welk proces	Actie korte en lange termijn	Wie
12. Proces JB/JR, lokale afstemming, verbinding met het lokale Veiligheidsdomein	Monitoren en waar nodig bijstellen	Beleidsmedewerker Welzijn (I), in afstemming met Veiligheid
13. Proces CORV	Monitoren of het goed verloopt	Beleidsmedewerker Welzijn (I), in afstemming met Veiligheid
14. Proces opschaling (school) O&O naar J&G	Monitoren of het goed verloopt	Beleidsmedewerker Welzijn (I), in afstemming met coördinator CJG en operationeel leidinggevende Peel 6.1

Factsheet VNG Veiligheid en decentralisatie jeugdhulp

Wat	Actie lange termijn	Wie
15. Adviezen factsheet VNG	Adviezen bespreken en bekijken of er verdere acties nodig zijn	Beleidsmedewerker Veiligheid (I), in afstemming met Beleidsmedewerker Welzijn



Gemeente
Someren